

Maatschappelijke Agenda 2018 - 2021

Gemeente Wijdmeren

'Samen leven, wonen en werken'

Inhoud

Voorwoord	3
Samenvatting.....	4
Inleiding	6
Leeswijzer	7
1. Visie en uitgangspunten	8
Algemene uitgangspunten	8
1. <i>Bouwen op vertrouwen</i>	8
2. <i>Eigen verantwoordelijkheid, eigen regie</i>	8
3. <i>Integrale aanpak</i>	9
4. <i>Kennis is macht, in delen zit de kracht</i>	9
5. <i>Passend antwoord op elke vraag</i>	9
2. Leven.....	10
2.1. Inleiding.....	10
2.1.1. Algemene ontwikkelingen	10
2.1.2. Jeugd	13
2.1.3. Ondersteuning	15
2.1.4. Gezond en veilig	16
2.2. Verbinding	19
Wat willen we bereiken?	20
Maatschappelijke opgave	20
3. Wonen	21
3.1 Inleiding.....	21
3.2. Verbinding	22
Wat willen we bereiken?	23
Maatschappelijke opgave	23
4. Werken	24
4.1 Inleiding.....	24
4.2 Verbinding	25
Wat willen we bereiken?	26
Maatschappelijke opgave	26
5. Uitvoering, monitoring en verantwoording	27
Bijlage 1 Actieprogramma.....	29

Voorwoord

In 2014 schetsten wij in de visie op het Sociaal Domein een beeld van de toekomst in Wijdemeeren. Het uitgangspunt was de leefbaarheid in de kernen en de zelfredzaamheid van de inwoners. Deze uitgangspunten staan nog steeds. De nieuwe taken behoren inmiddels tot de dagelijkse praktijk. De transitie is daarmee voltooid. Ook de transformatie is in gang gezet, een beweging die moet zorgen voor meer regie aan de inwoner en voor meer integraliteit in hulp en ondersteuning.

In deze maatschappelijke agenda zetten wij verder in op de transformatie. We richten ons op preventie en verbindingen tussen de verschillende domeinen en wetten. Er liggen nog grote uitdagingen voor ons. Met deze agenda willen we de samenwerking tussen alle partners in het sociaal domein stimuleren vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Er zijn de afgelopen jaren al mooie samenwerkingen ontstaan. Deze samenwerkingen willen we versterken en uitbouwen en daarnaast is er ruimte voor nieuwe samenwerkingen. Zo kunnen we dynamisch sturen op ontwikkelingen in het sociaal domein.

Daarbij staat de vraag van onze inwoner centraal. Samen zoeken we naar een passend antwoord op iedere vraag, maatwerk dus. Ongelijke oplossingen voor ongelijke situaties. Dat klinkt logisch, maar botst in de praktijk met (oude)overtuigingen van waaruit we als gemeente lang ons werk hebben verricht en waaraan inwoners gewend zijn geraakt. Het botst met de overtuiging dat iedereen het recht heeft op dezelfde oplossing, zonder aanzien des persoons. Vanuit de transformatiegedachte laten we dat los. Met in het achterhoofd dat iedereen recht heeft op hetzelfde resultaat in plaats van op dezelfde oplossing. Om dit resultaat te bereiken is voor ieder persoon of voor ieder gezin een andere oplossing nodig. Geen situatie is hetzelfde. In de praktijk betekent dit dat inwoners en gezinnen juist met aanzien des persoons worden behandeld. Dat vraagt van ons een andere manier van denken.

Zoals iedere vraag een eigen antwoord kent, streven wij ook naar een eigen aanpak voor elke dorpskern. Ieder dorp kent eigen (basis)voorzieningen en een eigen samenwerkingsstructuur. Dat voorzieningenniveau willen we handhaven en eventueel uitbreiden op basis van de vraag van onze inwoners. Initiatieven die door inwoners zelf worden aangedragen of opgezet stimuleren en ondersteunen we.

Zo bouwen we met inwoners, vrijwilligers, maatschappelijke partners, werkgevers en zorgaanbieders aan het versterken van de sociale samenhang en bevorderen we de leefbaarheid in onze dorpen. En werken we aan een gemeente waar mensen naar vermogen mee kunnen doen.

Deze verandering vraagt tijd en geduld, durven, doen en vertrouwen van zowel inwoners, professionals als raadsleden en bestuurders.

De wethouders Betske van Henten en Sandra van Rijkom

Samenvatting

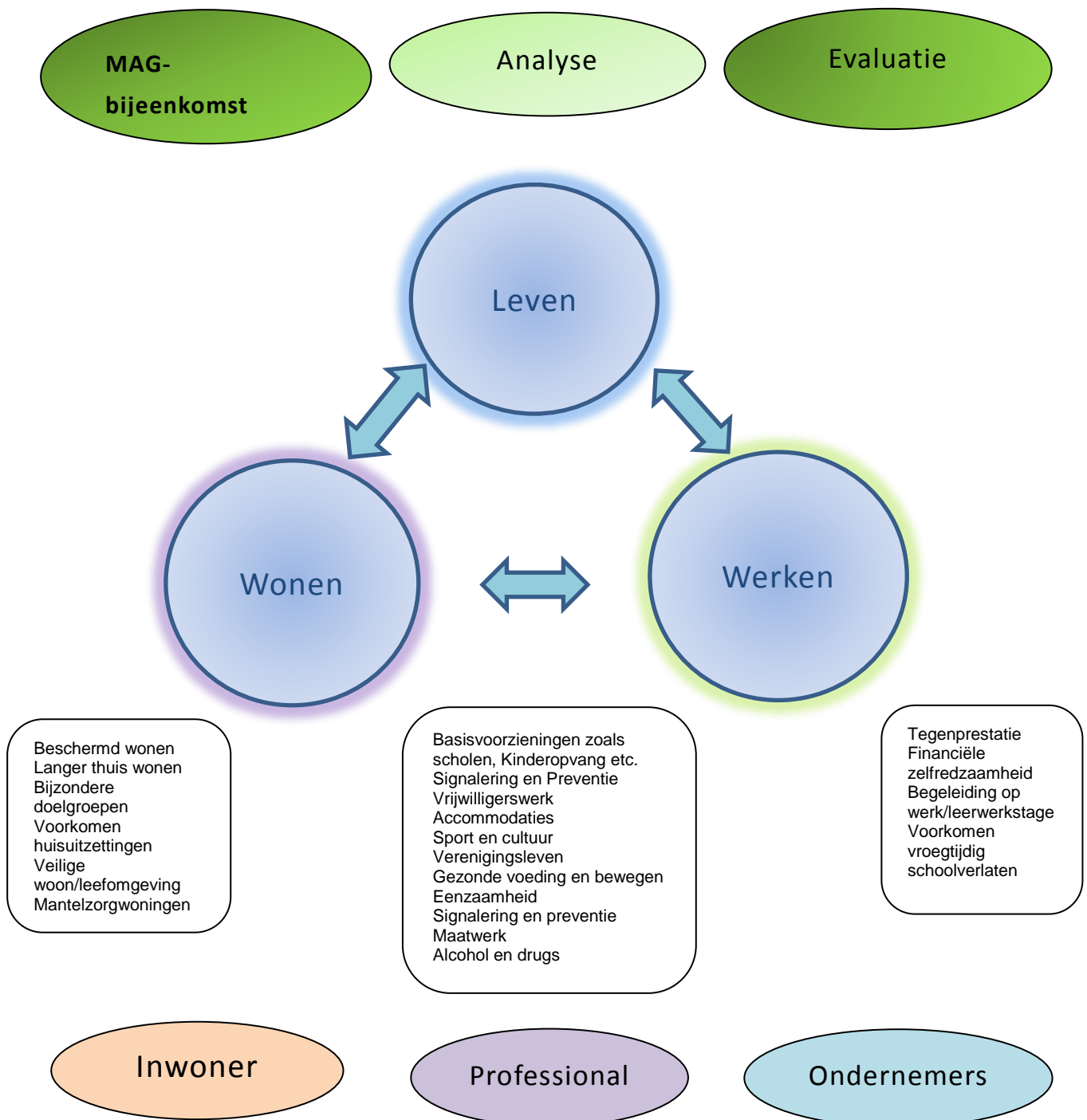
De Maatschappelijke Agenda 2018-2021 (hierna MAG) is een integrale beleidsnota (figuur 1) op hoofdlijnen. In de MAG zijn de wettelijke taken, eerder geformuleerde beleidsuitgangspunten en bestaand beleid sociaal domein verankerd. We streven naar een duurzame, vitale samenleving waarbij het welzijn en het meedoen van inwoners centraal staat. Aan de verdere uitwerking wordt de komende jaren vorm gegeven samen met onze partners: de inwoners, ondernemers, (vrijwilligers)organisaties en professionals in het sociaal domein. Wanneer in deze MAG wordt gesproken over 'we', dan wordt ook bedoeld: in gezamenlijkheid met onze partners.

Gemeente Wijdmeren wil dat iedere inwoner zo lang mogelijk zelfstandig en gezond kan blijven leven, wonen en werken. De gemeente faciliteert en stimuleert de zelfredzaamheid van de inwoners, zodat inwoners binnen hun eigen mogelijkheden zelf hun zaken kunnen regelen. De gemeente Wijdmeren wil weten wat er onder inwoners leeft, vanuit de gedachte dat bij vroegtijdige signalering de inwoner vanuit de laagdrempelige algemene voorzieningen kan worden ondersteund.

Wanneer er sprake is van een hulpvraag wordt de inwoner gestimuleerd de oplossing zelf of in gezamenlijkheid met het eigen netwerk aan te dragen en zoveel mogelijk gebruik te maken van de algemene voorzieningen. We gaan er vanuit dat de kwaliteit van de ondersteuning en de kans op duurzame resultaten toenemen als de inwoner zelf of met een eigen netwerk in de leefomgeving (mede) een oplossing bedenkt en realiseert. Wanneer de inwoner hiertoe niet in staat is, draagt de gemeente daar waar nodig zorg voor individuele zorg of laagdrempelige ondersteuning.

De ondersteuningsvraag zal als gevolg van de ontwikkelingen als vergrijzing en extramuralisering toenemen. De verwachting is dat de beschikbare middelen voor ondersteuning beperkt zullen blijven. Dit maakt het noodzakelijk om de beweging van meer gespecialiseerde ondersteuning naar ondersteuning in de basis met kracht in te blijven zetten, zodat we nu en in de toekomst (kwetsbare) inwoners kunnen blijven ondersteunen als dat nodig is. Het versterken van de basis is daarom een belangrijk speerpunt binnen de MAG. Om inwoners te kunnen blijven faciliteren, is het van belang om het huidige voorzieningenniveau (verenigingsleven, welzijn- en maatschappelijke organisaties) in Wijdmeren te handhaven en eventueel uit te breiden op basis van de vraag van de inwoners. We willen tevens initiatieven die door inwoners zelf worden aangedragen of opgezet stimuleren en ondersteunen.

Figuur 1. verbinding werken, wonen, leefbaarheid & gezondheid

Inleiding

Gemeenten zijn wettelijk verplicht iedere vier jaar beleid vast te stellen op de beleidsterreinen Maatschappelijke ondersteuning, Jeugd, Participatie en Gezondheid.

Op 22 december 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met de evaluatie van de voorgaande beleidsnota's Wmo, Jeugd en Participatie 2015-2017/2018 en het opstellen van één nota Sociaal Domein voor de komende jaren. Uit de *Evaluatie beleidsplannen (2016)* bleek dat de gemeente Wijdmeren al veel ontwikkeld heeft op het gebied van samenwerken met partners, vraaggericht werken, netwerken en het versterken van de basis door laagdrempelig activiteiten te organiseren (bijlage 1). Toch zijn er nog volop uitdagingen om in de basis preventie en signalering te versterken en de sociale samenhang en de leefbaarheid in de kernen te bevorderen.

Voor u ligt de Maatschappelijke Agenda 2018-2021 (MAG) met daarin op hoofdlijnen de inhoudelijke invulling van de visie op verbinding en integraliteit en de maatschappelijke opgaven op gebied van het Sociaal Domein. Met de MAG 2018-2021 worden voorgaande nota's geactualiseerd en zetten we verder in op de bestaande uitgangspunten in de *Visie en uitgangspunten Sociaal Domein (2014)* en het *Dienstverleningsmodel Sociaal Domein (2014)*.

Het streven naar een vitale samenleving blijft onveranderd en de MAG geeft op hoofdlijnen richting aan deze visie en de maatschappelijke opgaven op gebied van het Sociaal Domein voor de komende jaren. Met de MAG sturen we op een nieuwe manier van (samen) werken en stimuleren we de verbinding tussen organisaties, inwoners en gemeente vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De maatschappelijke effecten zijn niet allen binnen een jaar realiseerbaar, maar zullen meerdere jaren in beslag nemen. Deze uitvoering van de MAG wordt de komende jaren verder ontwikkeld, samen met de partners in het werkveld en de inwoners. Dit betekent dat we de monitoring van ontwikkelingen op een andere manier zullen vormgeven. Daarnaast maken we inzichtelijk welke inzet er gepleegd wordt, geven we aan wat ieders bijdrage aan het resultaat is en hoe het behaalde resultaat leidt tot de genoemde effecten voor onze inwoners. Na vaststelling van de MAG 2018-2021 gaan we samen met de inwoners en genoemde partners aan de slag om concrete activiteiten en (meetbare) resultaten te definiëren.

Gebaseerd op bestaande beleid

Voor de totstandkoming van de MAG is gebruik gemaakt van de voorgaande beleidsnota's in het Sociaal Domein, gezondheidsspeilingen, de zorganalyse, huidige ontwikkelingen en zijn gesprekken gevoerd met organisaties binnen de gemeente en de regio. Op 1 juni jl. is een bijeenkomst georganiseerd met de (zorg)partners binnen het Sociaal Domein en de partners die een nauwe verbinding hebben met het Sociaal Domein. Daarbij zijn gesprekken gevoerd over de ontwikkelingen, knelpunten en kansen binnen het Sociaal Domein. In de MAG wordt de nadruk gelegd op een gezamenlijke uitvoering met uitvoerende organisaties en inwoners binnen de vastgestelde kaders.

Integraal

Uit de evaluaties is het belang van een brede integrale aanpak naar voren gekomen, daarom wordt in de MAG de relatie gelegd met tussen het Sociaal Domein en beleidsterreinen als openbare orde, veiligheid, handhaving, ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed. Dit om overlap en grijze gebieden zoveel als mogelijk te voorkomen. De MAG vormt een samenhangend geheel voor het bieden van een volledige oplossing voor maatschappelijke vraagstukken, met als indeling: leven, wonen, werken (zie leeswijzer).

Samen met organisaties, professionals, ondernemers en inwoners

Geheel volgens de landelijke trend van gebiedsgericht werken heeft de gemeente Wijdemeren in een coalitieovereenkomst besloten tot kerngericht werken (2016). Door de dorpskernen centraal te stellen en de invloed van inwoners te vergroten werken we toe naar een eigen aanpak voor elke kern en samenwerking met alle betrokkenen in een kern. We zetten in op een betere communicatie en zichtbaarheid, vroegtijdige inspraak van inwoners, ketensamenwerking en netwerken op basis van een bepaald thema. Hierbij kunnen zowel gemeente als partners mensen bij elkaar brengen. Samen met inwoners en partners geeft de gemeente vorm aan de maatschappelijke opgaven, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid zoveel mogelijk in de kernen, bij organisaties en de inwoners ligt. Daarbij vragen we professionals om meer integraal en preventief te werken, samen te werken, initiatieven in de kern te ondersteunen, minder door te verwijzen en snel te handelen als het nodig is. Ditzelfde vragen we ook van de gemeentelijke professionals binnen en buiten het sociaal domein. De regiefunctie van de gemeente bestaat uit het coördineren, afstemmen, informatie uitwisselen en monitoren op de besluitvorming, daar waar dit noodzakelijk is.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 staan de visie en de uitgangspunten. De MAG is ingedeeld in: leven, wonen en werken, beschreven in respectievelijk hoofdstuk 2, 3 en 4. Elk hoofdstuk begint met een korte inleiding en wordt gevolgd door aspecten waarbij cijfers en ontwikkelingen laten zien waar we op investeren. Aangezien deze investering een gezamenlijke inspanning is van de gemeente, partners en inwoners wordt al naar gelang dit mogelijk is de stand van zaken aangegeven, wat we willen bereiken en welke beweging oftewel (door) ontwikkeling we graag zien en/of de manier waarop we er mee om willen gaan. In hoofdstuk 5 staat hoe we aan de MAG uitvoering geven, hoe we dit monitoren en op welke wijze verantwoording wordt afgelegd. De MAG 2018-2021 is vertaald in een actieprogramma, welke als bijlage is toegevoegd.

1. Visie en uitgangspunten

Het streven naar een vitale samenleving blijft onveranderd. We beogen sociale cohesie te bevorderen, de basis van de algemene voorzieningen te versterken en vraaggericht te werken om de leefbaarheid van de kernen en de zelfredzaamheid van de inwoners te vergroten. We vinden het belangrijk dat onze inwoners de eigen regie kunnen behouden ten aanzien van leven, wonen en werk in alle fasen van hun leven. Daar waar nodig ondersteunt door het eigen netwerk of voorliggende voorzieningen in de gemeente. Met de MAG willen we de beweging van gezamenlijkheid die eerder is ingezet verder doorvoeren door nog meer de verbinding te zoeken met onze inwoners, vrijwilligers, ondernemers, werkgevers, welzijn- en maatschappelijke organisaties, professionals en het onderwijs (hierna te noemen partners).

Een beweging...:

- van zorgen voor naar zorgen dat
- van individueel naar gezamenlijk
- van aanbodgericht naar vraaggericht
- van algemeen naar kerngericht
- van reactief naar proactief
- van curatief naar preventief

Deze beweging maakt dat inwoners, partners en de gemeente samen blijven werken aan een sterk en mooi Wijdemereren.

Algemene uitgangspunten

Vijf centrale uitgangspunten vormen het kader voor de uitvoering van de MAG. Deze uitgangspunten zijn leidend voor de samenwerking tussen de gemeente Wijdemereren en haar partners en inwoners.

1. *Bouwen op vertrouwen*

Wij gaan uit van vertrouwen en bouwen aan duurzame relaties binnen en buiten onze gemeente. Wij hebben vertrouwen in onze inwoners en in de kennis en expertise van onze partners. Wij sturen daarom op het 'wat' (we willen bereiken) en niet meer op het 'hoe' (dit bereikt kan worden). We bieden ruimte aan de partners om de uitvoering naar eigen inzicht in te vullen om het gestelde doel te bereiken. We faciliteren de basis en geven de ruimte en de verantwoordelijkheid om te doen wat nodig is. Wij vragen van de partners elkaar te vertrouwen en elkaars kennis en expertise te kennen, te vragen en te benutten. We spreken hen daarop aan en verwachten van hen hetzelfde richting elkaar en de gemeente. Transparantie, elkaar kunnen vinden en elkaar tijdig informeren is hiervan de kern.

2. *Eigen verantwoordelijkheid, eigen regie*

Wij gaan uit van de zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden van onze inwoners met verantwoordelijkheid voor de eigen leven, woon- en werkomstandigheden. We stimuleren daarbij de (samen)kracht en saamhorigheidsgevoel van onze inwoners. Daar waar aanvullende ondersteuning nodig is faciliteren of organiseren wij deze ondersteuning. Bij de ondersteuning sturen we zo veel mogelijk op het versterken van de eigen kracht van de inwoner en het sociaal netwerk¹. Inwoners hebben hierbij zelf de regie. Alleen als eigen regie niet mogelijk is, wordt die regie (tijdelijk) overgenomen. Waar nodig treedt de gemeente of een daartoe gecertificeerde organisatie handelend op.

---

¹ <https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2017/04/24/weten-is-nog-geen-doen>

3. Integrale aanpak

De MAG staat voor een integrale aanpak. Wij sturen niet meer op deeloplossingen maar op een integrale aanpak van (maatschappelijke) vraagstukken. Dat betekent dat we werken vanuit één agenda met gezamenlijke belangen en doelen. Wanneer aan een of meerdere personen binnen een huishouden ondersteuning wordt geboden geldt het principe 'één gezin, één plan, één aanspreekpunt'. Met een integrale aanpak wordt beoogd dat de inwoners geen hinder ondervinden van de verdeling van (middelen voor) hulp en ondersteuning op basis van verschillende wet- en regelgeving. Bij een integrale aanpak past een integraal, ontschot budget. Dit is zelfs noodzakelijk. Met een integraal budget kunnen wij beter sturen op de gewenste effecten. Met de integrale aanpak werken we vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid, met elkaar en voor elkaar. Dit betekent dat de gemeente Wijdemeren in de verbindende rol van partner staat naast de inwoners, vrijwilligers, professionals, organisaties, ondernemers en werkgevers. Een partner, die verbindt en de coördinatie en de regie op de samenwerking in de keten op zich neemt.

4. Kennis is macht, in delen zit de kracht

Wij stimuleren het gezamenlijk delen van informatie en gegevens, binnen de wettelijke kaders van de privacy. Wanneer de gemeente en organisaties (en organisaties onderling) elkaar tijdig en structureel informeren, kunnen onderlinge verbindingen adequaat worden gelegd. Door elkaar te informeren komen initiatieven efficiënter en effectiever tot stand en kan ondersteuning waar nodig direct en doeltreffend worden ingezet.

5. Passend antwoord op elke vraag

De vragen van inwoners, ondernemers, kernen en organisaties verschillen. We streven naar een passend antwoord op iedere vraag. Dit betekent dat idealiter het aanbod van woningen, werknemers, activiteiten en ondersteuning in het Sociaal Domein moet aansluiten bij de gestelde vraag naar woningen, werk, activiteiten en ondersteuning. Helaas heeft de gemeente niet op ieder terrein een passend antwoord zelf in de hand. Daar waar het antwoord binnen onze mogelijkheden ligt, zoals de activiteiten en ondersteuning, wordt dit algemeen en/of collectief aangeboden. Dit kan ook betekenen dat inwoners de ruimte wordt geboden om zelf activiteiten te realiseren. Niet iedereen met een vraag kan of wil zijn of haar vraag stellen. Bijvoorbeeld bij mensen die ondersteuning nodig hebben en moeite hebben met zelfstandig wonen, werk vinden of met het opvoeden van kinderen zijn vaak vraagverlegen of weten de weg niet zelfstandig te vinden. Bij inwoners die moeite hebben om hun vraag te stellen, digitaal niet vaardig of vraagverlegen zijn, halen wij actief de vraag op en werken daarbij outreachend. Door met hen in gesprek te gaan kunnen zij toch een passend antwoord krijgen. Niet aanbodgericht vanuit een standaardpakket, maar vraaggericht of kerngericht. Daar waar nodig wordt individueel maatwerk geboden.

2. Leven

2.1. Inleiding

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp en de participatie. Bij de overheveling van deze taken van het Rijk naar de gemeenten, is aangegeven dat de verschillende domeinen integraal en ontschot moeten samenwerken. Nu de gemeente verantwoordelijk is voor alle publieke taken zijn er veel raakvlakken ontstaan tussen het sociale- en het fysieke domein, zoals beheer openbare ruimte, beheer accommodaties, openbare orde en veiligheid en handhaving. Hieronder gaan we in op aspecten die het (samen) leven raken.

2.1.1. Algemene ontwikkelingen

Omgevingswet

Naar verwachting treedt in 2021 de Omgevingswet in werking, met daarin alle regels op het gebied van gezondheid, ruimtelijke ordening, water, milieu, lucht, geluid, natuur, infrastructuur, verkeer, gebouwen en erfgoed. De wet leidt tot een wezenlijk andere manier van werken en biedt lokale overheden de ruimte om via maatwerk de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren in samenspraak met diegenen die daar wonen, werken en gebruik van maken. Inwoners en ondernemers krijgen meer invloed op de inrichting en het gebruik van hun leefomgeving. Het gaat om een integrale benadering van de fysieke leefomgeving wat moet leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De achterliggende gedachte is dat de ruimtelijke inrichting van invloed is op de gezondheid van inwoners. Een gezonde en veilige leefomgeving bevordert de gezondheid en daarmee ook de participatie van inwoners. Deze integrale benadering betekent dat bij de (her)inrichting en beheer van de fysieke ruimte aspecten vanuit het Sociaal Domein vroegtijdig bij de planvorming betrokken worden.

Privacy

Bescherming van persoonsgegevens is een Europees grondrecht die door regelgeving van de Europese Unie en haar lidstaten wordt ingevuld. Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming van toepassing. In algemene zin behelzen de nieuwe regels enerzijds een toename van de verplichtingen van organisaties die persoonsgegevens verwerken (waaronder gemeenten) en anderzijds een toename van de controle van natuurlijke personen over hun persoonsgegevens. De gemeente zal ten aanzien van de verwerking en informatieverstrekking aan deze strengere regels moeten voldoen². Dit betekent een betere informatiebeveiliging (automatisering) en het toepassen van de gestelde regels bij de ontwikkeling van digitale producten als de in ontwikkeling zijnde digitale dossiers binnen het Sociaal Domein, waardoor gegevens tijd- en plaats onafhankelijk beschikbaar zijn voor de geautoriseerde personen.

Vergrijzing

De gemeente Wijdmeren heeft een bevolking die sterker vergrijsd dan de landelijke bevolking. Volgens de bevolkingsprognose tot 2040 (Provincie Noord-Holland, juli 2017) daalt het inwonersaantal van de gemeente Wijdmeren met 2% à 3%. Vooral het aantal personen tussen 45 en 70 jaar neemt met 25% snel in aantal af. Het aantal personen boven de 70 jaar neemt met 51% toe. Door vergrijzing neemt bijvoorbeeld de druk op mantelzorgers toe en stijgt het aantal mensen met eenzaamheid en neemt ook het aantal mensen met valrisico toe. De cijfers van de gezondheidsspeiling vraagt onze aandacht voor mantelzorgers en de vervoersbeperkingen van mensen met een aandoening. De verwachting is dat de zorgvraag voor niet alleen ouderen, maar ook voor andere doelgroepen in Wijdmeren zal stijgen.

---

² De gemeentestem, bestuursrechtelijk tijdschrift, 2 oktober 2017, 167^e jaargang, 746017

Innovatie

Organisaties en professionals moeten meer de ruimte krijgen om vanuit hun eigen expertise uitvoering te geven aan de juiste ondersteuning en te zorgen dat de inwoner gestimuleerd wordt om zoveel mogelijk op eigen kracht weer verder te gaan of zelf daartoe de oplossing aandraagt. Hierbij gaat men uit van de mate van zelfredzaamheid van de inwoner. Gemeente Wijdmeren wil investeren in initiatieven die vorm geven aan dit uitgangspunt en voert in de periode mei 2017 tot juni 2019 de pilot 'Durven, doen en vertrouwen' uit. De gemeente wordt hierbij tot juni 2018 ondersteund door de VNG met de zogenaamde 'Village Deal'. Het doel is om anders denken bij de inwoners en de professionals te stimuleren, door in gezamenlijkheid de beste oplossing voor een hulpvraag te realiseren. De gemeente wil daarmee de dienstverlening aan de inwoners verbeteren.

Veiligheid en het sociaal domein

Zowel het veiligheids- als sociaal domein beogen een levensloopbenadering, waarbij diverse interventies goed op elkaar moeten aansluiten om inwoners veilig in de samenleving te laten participeren. De ambulantisering betreft een grote verscheidenheid aan inwoners, waarbij in enkele gevallen ook de borging van veiligheid van de omgeving belangrijk is. Omdat we het zelfstandig functioneren en wonen van inwoners stimuleren is het van belang om te investeren in een goede samenwerking met corporaties en andere lokale partners om overlast zoveel mogelijk te voorkomen. Vroegsignalering en kennis- en informatiedeling verdienen hierbij de aandacht. Kinderen die bijvoorbeeld huiselijk geweld hebben meegemaakt kunnen op latere leeftijd vaker dan andere kinderen in de criminaliteit belanden. Daarnaast wordt ingezet op PGA (persoonsgerichte aanpak), waarbij de aanpak voor verwarde inwoners en de nazorg van gedetineerden die vrij komen beter wordt uitgevoerd. Zij zijn gebaad zijn bij de voortzetting van een bepaalde combinatie van zorg, huisvesting en ondersteuning. Door de bundeling van de kennis en instrumenten binnen het veiligheids- en zorgdomein kan dit aanbod worden vormgegeven.

Een ontwikkeling die hier o.a. aan bijdraagt is de doorontwikkeling van het veiligheidshuis. Het beheer van het veiligheidshuis is per 1 januari 2018 onder de gemeenschappelijke regeling van de regio gekomen. Daarnaast is de naam veranderd in Zorg- en Veiligheidshuis. Samen met partners wordt o.a. gewerkt aan de wijze waarop personen met verward gedrag en MDA++ aan het Zorg- en Veiligheidshuis wordt toegevoegd. Daarnaast kijkt men ook of en welke rol het Zorg- en Veiligheidshuis kan spelen in casuïstiek m.b.t. mensenhandel en radicalisering.

2.1.2. Leefbaarheid

Met het begrip leefbaarheid wordt aangegeven hoe aantrekkelijk en/of geschikt een gebied of gemeenschap is om er te wonen of te werken. Het is een verzamelwoord voor kwaliteitskenmerken van een woonomgeving en dus multi-dimensioneel. Het ministerie van BZK brengt de leefbaarheid van buurten en kernen in beeld op de leefbarometer³. Om te bepalen in hoeverre een gebied positief of negatief scoort op de leefbarometer wordt gebruik gemaakt van 100 indicatoren verdeeld over 5 thema's: woningen, inwoners, voorzieningen, veiligheid en fysieke omgeving. Volgens de leefbarometer scoort de gemeente Wijdmeren zeer goed op leefbaarheid. Omdat leefbaarheid alle onderwerpen en wet- en regelgeving binnen het sociaal domein raakt, kunnen er ontelbare verbindingen worden gemaakt. Leefbaarheid heeft grote invloed op de keuzes van inwoners en hun gevoel van veiligheid in de omgeving. Niet iedereen heeft dezelfde woon- en werkwensen. Zo hecht de een meer aan voorzieningen als onderwijs en milieu en de ander meer aan demografische en sociale kenmerken van een gebied.

Vrijwillige inzet

In Wijdmeren helpen inwoners elkaar, voelen ze zich verbonden met elkaar en het aantal vrijwilligers dat vrijwilligerswerk doet is groot. De gemeente biedt via de Appelboom en met

---

³ www.leefbarometer.nl

ondersteuning van de sociaal makelaar ruimte aan meer dan 1300 vrijwilligers en aan 50 organisaties die vrijwilligerswerk kunnen aanbieden. De gemeente stimuleert inwoners via de Appelboom (www.deappelboom.nl) om initiatieven te ontplooiën die de samenwerking in het kader van leefbaarheid bevorderen.

Investeren in mensen en kernen

Voor een aantrekkelijke samenleving zijn goede basisvoorzieningen in de kernen op het gebied van zorg, wonen, sport, cultuur, jeugd, gezondheid en welzijn van essentieel belang. Dit bevordert het zelfstandig functioneren, welbevinden, lichamelijke en geestelijke gezondheid van onze inwoners. In Wijdmeren zijn de basisvoorzieningen op orde en het is van belang deze in alle kernen te behouden. Het zijn belangrijke voorzieningen die inwoners, partners, initiatieven en organisaties aan elkaar verbinden en ontmoeting stimuleren. Dit bevordert het zelfstandig (samen) leven.

Cultuur

In Wijdmeren vinden we de ontwikkeling en uitvoering van cultuur, landschap- en erfgoedkwaliteit en cultuur- en muziekeducatie op scholen belangrijk. We willen dat kinderen de mogelijkheid krijgen om hun culturele talenten te ontdekken en te ontwikkelen. We zetten in op het behouden, toegankelijk maken en promoten van het aanbod ten behoeve van inwoners en bezoekers. We zoeken hierin de verbinding met regionaal en provinciaal beleid, subsidie en activiteiten. Dit alles wordt vertaald in de lokale cultuurnota.

Accommodaties

Maatschappelijke accommodaties zijn een belangrijke factor voor het vestigingsklimaat in een leefomgeving en hebben een sociale functie: het laten participeren van inwoners in de samenleving en sociale samenhang creëren. De transformatie in het sociaal domein (de sociale opgave) en de demografische ontwikkelingen (vergrijzing) leiden tot een verandering in vraag en aanbod van maatschappelijke accommodaties en de wijze waarop deze worden gebruikt. Steeds meer maatschappelijke accommodaties komen leeg te staan. Met name bij het onderwijs is er sprake van overcapaciteit, die naar verwachting de komende jaren zal gaan groeien. Er is weinig sprake van multifunctioneel gebruik van accommodaties met slechts een lage bezetting. Er zal worden gekeken naar andere vormen van eigendom, beheer en exploitatie, waarbij meer wordt gekeken naar kosten, maatschappelijke opbrengsten en de eigen kracht en regie van inwoners. Het is noodzakelijk een toekomstvisie voor de maatschappelijke accommodaties op te stellen, waarin staat welke accommodaties, al dan niet in gemeentelijk eigendom, voor de langere termijn noodzakelijk zijn om een gevarieerd, sociaal en maatschappelijk leven in onze gemeente en kernen te behouden. Daarbij worden kwantiteit en kwaliteit vastgesteld van de gebouwen die we zelf willen behouden en van de accommodaties van derden die ingezet kunnen worden. Zo wordt bijvoorbeeld een duurzame herinrichting van het Plein Lindelaan onderzocht en in samenwerking met alle betrokkenen gewerkt aan de realisatie van een cultureel centrum in Kortenhoef.

Speelplekken in de kernen

In de gemeente Wijdmeren wonen circa 3000 kinderen van 0 tot en met 12 jaar⁴. Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan nota *Ruimte om buiten te spelen 2014-2019*. Voor kinderen is ontmoeting met leeftijdsgenoten en samen spelen in een veilige speelomgeving belangrijk. De combinatiefunctionaris kan hierin een rol spelen. Bij de inrichting van speelplekken wordt gekeken naar de aantrekkelijkheid van (groene) speelplekken en de schoolpleinen die hiervoor zijn opengesteld.

---

⁴ www.cbs.nl

Doelgroepenvervoer

Gemeente Wijdmeren is wat betreft oppervlakte een uitgestrekte gemeente zonder openbaar vervoer tussen de kernen. Dit betekent dat veel van de inwoners zijn aangewezen op eigen vervoer per auto of de fiets, voor wie gezond is. Vervoer is een belangrijke randvoorwaarde voor inwoners die niet zelfstandig kunnen reizen en toch mee willen doen in de maatschappij. Voor inwoners met beperkingen is het regionaal taxivervoer het enige alternatief en voor kinderen met beperking is er het leerlingenvervoer. Om de participatie voor de (kwetsbare) inwoners in de samenleving te borgen, zullen de vormen van vervoer die de gemeenten nu uitvoeren worden veranderd en/of aangepast, zoals de Wmo-taxi, leerlingenvervoer, dagbesteding-vervoer en WSW-vervoer. In de regio Gooi en Vechtstreek wordt momenteel onderzocht hoe deze regionale vervoersstromen gecombineerd kunnen worden. Dit moet leiden tot een duurzaam en efficiënt vervoerssysteem in de regio.

Fysieke toegankelijkheid

We willen dat de leefomgeving veilig en voor iedereen toegankelijk is. We willen dat de openbare ruimte en gebouwen die in gemeentelijk bezit toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Ook toegankelijkheid van gebouwen met horeca, detailhandel, de bewegwijzering, de inrichting openbare ruimte en de inrichting van speelplekken hebben de aandacht. Daarnaast hechten we belang aan de toegankelijkheid van informatiemateriaal voor alle inwoners. We zetten in op transparant beleid en duidelijke werkprocessen.

2.1.2. Jeugd

Kinderopvang

In de kernen Loosdrecht, Kortenhoef, Ankeveen en Nederhorst den Berg wordt dagopvang en buitenschoolse opvang aangeboden. Binnen de gemeente Wijdmeren wordt ook gastouderopvang geboden. Voor peuters van ouders die niet werken, is sinds 2017 een voorziening getroffen, waardoor zij de mogelijkheid hebben om 2 dagdelen per week gebruik te maken van de kinderopvang.

Voor- en vroegschoolse Educatie (VVE)

Wij zetten in op Voor- en vroegschoolse Educatie (VVE). De gemeente werkt samen met het consultatiebureau en de kinderopvang bij de doorverwijzing van kinderen naar de VVE. Peuters die in hun taalontwikkeling achterlopen op hun leeftijdsgenoten, kunnen worden doorverwezen naar een kinderopvang die Voor- en vroegschoolse educatie biedt. Deze kinderopvang zorgt voor een warme overdracht naar de basisschool.

Integraal Kind Centra (IKC)

In de gemeente Wijdmeren is sprake van een snel toenemende leegstand van de schoolgebouwen. Daarom wordt kritisch gekeken naar de huisvesting van de scholen. In de kern Nieuw-Loosdrecht heeft zich de mogelijkheid voorgedaan een toekomstbestendige onderwijshuisvesting, zowel kwantitatief als kwalitatief, te realiseren. De gezamenlijke huisvesting en de vernieuwing van de schoolgebouwen is een katalysator voor onderwijsvernieuwing. De verwachting is dat per 1 oktober 2019 de nieuwe schoolgebouwen in gebruik worden genomen. In de andere kernen wordt kritisch gekeken naar de huidige huisvesting van de scholen. Door de verwachting van toenemende overcapaciteit moet een haalbaarheidsonderzoek worden uitgevoerd naar de mogelijkheden van gezamenlijke huisvesting, bij voorkeur in samenhang met de kinderopvangorganisaties.

Passend onderwijs

Passend onderwijs legt een zorgplicht bij scholen. Sinds augustus 2014 zijn zij verantwoordelijk voor een adequate onderwijsplek voor alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Daarvoor werkt het regulier onderwijs samen in het samenwerkingsverband Unita en het speciaal onderwijs in het regionale samenwerkingsverband Qinas. De regionale samenwerkingsverbanden maken onder meer

afspraken over welke begeleiding de reguliere scholen bieden, welke kinderen een plek kunnen krijgen in het (voortgezet) speciaal onderwijs en over de verdeling van de ondersteuningsmiddelen. De samenwerkingsverbanden stemmen de plannen af met de gemeente(n) in de regio. Hiervoor is een ontwikkelagenda opgesteld waarop de beleidsplannen van de gemeenten worden afgestemd. Zo wordt de ondersteuning vormgegeven vanuit de gedachte 'één kind, één plan'. De nadere uitwerking van deze agenda vindt de komende vier jaar plaats.

Voortgezet onderwijs

In de regio Gooi en Vechtstreek is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor jongeren, waarin de reguliere taken van gemeenten en RBL/RMC zijn opgenomen. Hiermee wordt voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid aangepakt. Bestuurlijk is consensus over de visie dat alle jongeren worden toegeleid naar leren, werk, dagbesteding of een combinatie hiervan. Daarnaast wordt ingezet op het tegengaan van voortijdig schoolverlaten. Een jongere die thuiszit omdat het reguliere onderwijs niet meer past of omdat scholen de jongere niet meer toelaten vanwege allerlei oorzaken, kan zich aanmelden bij Productief Leren (PL). Een combinatie van onderwijs en zorg, zorgt er voor dat een jongere een diploma en/of startkwalificatie haalt en het leven weer op de rit krijgt. Voor de ouders biedt PL ondersteuning bij de opvoeding. Omdat Wijdmeren geen voortgezet onderwijs heeft, is het van belang aan te blijven haken bij de voorzieningen in de regio Gooi en Vechtstreek.

Voorzieningen jeugd

Om jongeren in de gemeente Wijdmeren te laten opgroeien in een rijke ontwikkelomgeving zijn voorzieningen in de kernen belangrijk, zoals sportverenigingen, muziekverenigingen, maar ook jongerenlocaties waar jongeren elkaar kunnen treffen. De samenwerking tussen politie, het jongerenwerk, vrijwilligers en andere partners zorgt ervoor dat zowel kinderen als jongeren hun plek in de openbare ruimte vinden. Hierbij is plaats voor experimenteren en het ontwikkelen van activiteiten die jongeren graag in hun omgeving zouden zien. Jongeren die in hun experimenteergedrag de grenzen opzoeken, kunnen met behulp van jongerenwerk, Halt of strafrecht worden begeleid in het maken van betere keuzes.

Jeugdhulp

Opgroeïende kinderen en hun ouders kunnen in verschillende levensfasen verschillende obstakels tegenkomen en hulp nodig hebben. Wijdmeren hecht er belang aan dat de professionele hulp het gehele gezin actief in de behandeling betreft. De gemeente biedt waar nodig passende jeugdhulpvoorzieningen. Er zijn verschillende soorten jeugdhulp, van vrij toegankelijke hulp tot het aanbod van gecontracteerde zorgaanbieders. Onder gecontracteerde zorgaanbieders vallen alle partijen waarmee de regio Gooi en Vechtstreek inkoopafspraken heeft. Van vrij toegankelijke of maatschappelijke voorzieningen kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de aanbieder wenden. Ouders en/of kinderen met een hulpvraag kunnen na een beschikking van consulenten hulp krijgen van een van de gecontracteerde jeugdhulpaanbieders. Dit kan ook via een verwijzing door een huisarts of medisch specialist. De kosten worden gedeclareerd bij de gemeente. Om zicht te houden op de kosten is het belangrijk om duidelijk zicht te hebben op de doorverwijzingen van de artsen. In geval (of vermoedens) van huiselijk geweld of kindermishandeling kan altijd hulp en advies worden ingeroepen bij Veilig Thuis, zonder tussenkomst van de gemeente.

Andere belangrijke signaleerders (voor jongeren 16-23 jaar)

De meeste jongeren groeien zonder problemen op. Andere jongeren hebben in de leeftijdsfase van 16-23 jaar soms extra ondersteuning nodig. Vooral wanneer er van ze verwacht wordt dat ze zelfstandig worden, terwijl ze hier nog niet helemaal klaar voor zijn. Wanneer een jongere de leeftijd van 18 jaar bereikt en de hulpvraag complex is, bevindt de

oplossing zich vaak op de raakvlakken van de participatie, Wmo en Jeugwet. We willen daarom ook extra aandacht geven aan jongeren in de leeftijd 16-23 jaar. Uitvoerende professionals zoals huisartsen, wijkverpleegkundigen, schoolmaatschappelijk werkenden, zorgteamleden, wijkteam, RBL consultants, leerkrachten en jongerenwerkers hebben bij deze doelgroep een signalerende functie en worden gezamenlijk betrokken bij een goede onderlinge samenwerking.

2.1.3. Ondersteuning

Preventiegericht

Een goede gezondheid bepaalt de mate waarin mensen in staat zijn om te functioneren in de samenleving. We willen meer de nadruk leggen op bewust omgaan met gezondheid in plaats van ziekte en daarmee kijken naar het vermogen van mensen met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen, in plaats van het onvermogen. Dit kan o.a. door actief het concept positieve gezondheid (van Machteld Huber) te hanteren en te stimuleren bij contacten van de 0de en 1^e lijn zorginstellingen. Daarnaast zetten we in op 'specifieke' preventieve activiteiten. Preventieve voorzieningen zijn belangrijk omdat deze de druk op individuele voorzieningen kan verlagen. Een geslaagd voorbeeld van een preventieve activiteit is het huisbezoek aan 80 plussers in Wijdemeren sinds 2010. De eenzaamheid onder ouderen is afgenomen (van 45,8% in 2012 naar 39,5% in 2016). Hoewel er een afname geconstateerd is, voelt ruim één derde van de volwassenen en ruim vier op de tien ouderen zich matig tot (zeer) ernstig eenzaam. Eenzaamheid behoeft dus nog steeds aandacht. Het is van belang het preventief huisbezoek te behouden en preventieve activiteiten te stimuleren.

Inwonerportaal

Vanaf september 2017 is het regionale digitale inwonerportaal operationeel in de regiogemeenten. Het doel is de inwoner inzicht te geven in de zorg die hij ontvangt, de begin- en einddatum daarvan en de contactgegevens en afspraken met de aanbieder. Via dit inwonerportaal kunnen inwoners straks eveneens de zorg beoordelen. Deze beoordeling van de aanbieder is gekoppeld aan de vergelijkingssite KiesZo. Een digitaal instrument dat de inwoner ondersteunt bij het kiezen van een zorgaanbieder en de regio informeert over de kwaliteit van geleverde ondersteuning.

Clientondersteuning

In 2015 is door de transities in de zorg de ondersteuningstaak van de gemeente gewijzigd. Een verplichting is dat gemeenten organiseren dat inwoners onafhankelijke ondersteuning kunnen krijgen bij een zorgvraag. In Wijdemeren is MEE (de organisatie die hier al jaren ervaring mee heeft) hiervoor ingehuurd. Het aantal vragen aan MEE is stabiel en liggen in 2016 op het niveau van 2013; voor de decentralisaties.

Kern- en vraaggerichte activiteiten voor ouderen

De gemeente zet in op kerngerichte activiteiten voor inwoners. Dit gebeurt op basis van de vraag van de inwoner(s). Voor het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen is een fysiek inlooppunt wenselijk, waar ouderen op vaste momenten in de week/maand binnen kunnen lopen voor gezelschap of een vraag. Dit als gevolg van hun meer beperkte mobiliteit (fysiek en digitaal). Wanneer er zwaardere zorg nodig is kan dit ook op deze fysiek toegankelijke plek geregeld worden.

Dementievriendelijke gemeente

In 2014 heeft Wijdemeren samen met regiogemeenten het convenant 'Dementievriendelijke gemeente' ondertekend met de Stichting Alzheimer Nederland. Wijdemeren heeft daarmee de intentie uitgesproken de samenleving dementievriendelijk te maken en haar inwoners voor te lichten over hoe wij ons tegen onze inwoners met (beginnend) dementie het beste kunnen opstellen. Tevens zetten wij in op meer ontmoetingsmogelijkheden voor deze doelgroep in onze kernen.

Mantelzorg

Met de toenemende vergrijzing en de extramuralisering wordt een steeds groter beroep op mantelzorgers gedaan. Mantelzorger zijn is niet altijd een bewuste keuze. Het overkomt je en wordt gezien als vanzelfsprekendheid. Het aantal overbelaste mantelzorgers in Wijdmeren in 2016 ligt met 21,3% boven het landelijk gemiddelde van 14,6%. Volgens de *Gezondheidspeiling 2016* van de GGD is het percentage mantelzorgers in Wijdmeren dat aangeeft overbelast te zijn met 1% toegenomen ten opzichte van 2012. De inzet van mantelzorgers is voor ons als gemeente van groot belang. We vinden het belangrijk om de mantelzorgers in beeld te brengen en aan te sluiten bij hun behoeften. De gemeente wil daarom investeren in mantelzorgers, om zo de zorg voor elkaar mogelijk te houden en in het verlengde de gezondheidszorg betaalbaar te houden. Investeren kan op verschillende manieren: investeren in praktische ondersteuning (waaronder respijtzorg) en het voldoende informeren van deze doelgroep over beschikbare mogelijkheden tot ondersteuning.

Streven naar vereenvoudiging en integrale ondersteuning

Het is van belang dat we zicht krijgen op gestapelde indicaties en zoeken naar integrale maatwerkproducten. Dit geldt ook voor opvoedvragen, omdat we hiermee een verschuiving van zware zorg naar lichte zorg kunnen bereiken, zoals blijkt uit *een analyse van het zorggebruik in Wijdmeren (2015)*. Hoe eerder de hulpvraag in beeld wordt gebracht, hoe eerder er passende hulp gezocht kan worden. We zetten in op preventie en streven naar betere signalering en melding door 1^e lijn professionals.

2.1.4. Gezond en veilig

Wettelijke taak

De gemeente heeft de wettelijke taak voor het bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg). De Wpg regelt de organisatie van de openbare gezondheidszorg, de bestrijding van infectieziektecrises en de isolatie van personen/vervoermiddelen die internationaal gezondheidsgevaaren kunnen opleveren. Ook regelt de wet de jeugd- welzijn- en ouderenzorg. Daarnaast zijn gemeenten volgens de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verplicht om inwoners zoals ouderen en mensen met een beperking voorzieningen en ondersteuning aan te bieden, zoals huishoudelijke hulp of een aanpassing aan de woning.

Jeugdgezondheidszorg

In het kader van preventie speelt de jeugdgezondheidszorg een grote rol. De jeugdgezondheidszorg (voorheen GGD) heet nu Jeugd en Gezin en biedt o.a. lichte opvoedondersteuning, cursussen, informatie en advies over opvoeden en opgroeien. Jeugd en Gezin stimuleert ouders en opvoeders bij het nemen van initiatieven die eigen kracht en zelfredzaamheid versterken. Dit draagt bij aan het opgroei- en opvoedklimaat van de wijk (pedagogisch civil society). Het aanbod wordt bij voorkeur op de scholen vorm gegeven. Daarnaast is het belangrijk dat ook andere partners zoals de kinderopvang, huisartsen en andere netwerkpartners Jeugd en Gezin kunnen vinden. We stimuleren de samenwerking tussen Jeugd en Gezin, sociaal wijkteam en uitvoeringsdiensten, zodat kinderen of gezinnen die extra ondersteuning nodig hebben vroegtijdig worden gesignaleerd en snel de juiste ondersteuning krijgen.

Sport en bewegen

Uit de gezondheidspeiling van de GGD G&V blijkt dat 60,1% van onze inwoners voldoet aan de landelijke norm voor bewegen (5 dagen per week minimaal 30 minuten 'matig intensief bewegen'). In de gehele regio G&V is dit 55,1% en landelijk 60,2%. Volgens de nieuwe beweegrichtlijnen van de gezondheidsraad zouden volwassenen wekelijks ten minste twee en een half uur matig intensief moeten bewegen en kinderen dagelijks minstens een uur⁵.

---

⁵ (<https://www.gezondheidsraad.nl/nl/taak-werkwijze/werkterrein/preventie/beweegrichtlijnen-2017>)

Ondanks dat inwoners van Wijdmeren voldoende bewegen en sporten, heeft vier op de tien volwassenen en ruim de helft van de ouderen overgewicht. Hiervan heeft 9% van de volwassenen ernstig overgewicht en bij de ouderen heeft zelfs 17% ernstig overgewicht. Overgewicht, voeding en bewegen blijven daarom een aandachtspunt. We zetten in op het vergroten van het sportaanbod voor alle inwoners en met name voor de kwetsbare groepen. De eigen kracht van sportverenigingen in alle kernen, versterken we door hun maatschappelijke rol te vergroten. We benutten daarbij graag de vrijwillige inzet. Gemeente Wijdmeren heeft een aantal uitgangspunten geformuleerd in de notitie *Combinatiefuncties in Wijdmeren 2017-2020*. Deze vormen de basis voor de uitwerking van de rol van sport in de gemeente. In Wijdmeren willen we het sportaanbod verankeren in het hele sociale domein, door het streven naar een integrale samenwerking. We kunnen daarnaast ook meer kijken naar oplossingen in de inrichting van de openbare ruimte zoals bijvoorbeeld (speel)plekken waar zowel jong als oud gebruik van kunnen maken, om beweging en ontmoeting te stimuleren en eenzaamheid tegen te gaan. We willen iedere inwoner laten profiteren van de positieve effecten van sport en bewegen. Om dat te realiseren richten we ons op de ondersteuning, de inzet van en de verbinding tussen de reeds aanwezige sportaanbieders, accommodaties en het bewegingsonderwijs.

Voeding

Uit het RIVM-onderzoek⁶ blijkt dat Nederlandse kinderen de afgelopen vijf jaar 20 procent meer fruit eten, maar niet meer groenten. Bij de bestrijding van overgewicht en obesitas bij kinderen blijkt vooral sociaaleconomische aspecten van belang. Of kinderen echt gezonder gaan eten hangt grotendeels af van de kennis, vaardigheden en achtergronden van hun ouders. In Wijdmeren voeren steeds meer scholen een gezond-eten-beleid in en de GGD stimuleert de Gezonde Schoolaanpak binnen het primair en voortgezet onderwijs. Naast gezonde regels, worden er voedsellessen op school gegeven. De erkenning volgt in de vorm van een RIVM- certificaat en een Vignet Gezonde School.

Alcohol en drugs

In Wijdmeren wonen circa 2.000 jongeren en een klein deel hiervan veroorzaakt in sommige gevallen overlast en/of onveiligheidsgevoelens bij omwonenden. De groep overlast gevende jongeren wordt de laatste jaren adequaat aangepakt mede door inzet van het Keurmerk Veilig Ondernemen, in samenwerking met Hilversum, de politie, BOA's en de jongerenwerker. Positief is, dat de hoge cijfers alcoholconsumptie dalen en de aanvangsleeftijd van de eerste alcoholconsumptie onder de Wijdemeerse jongeren stijgt. Ondanks de opgetrokken leeftijdsgrens van 18 jaar (in 2014), nuttigen jongeren soms wel drank buiten het zicht van ouders. Volwassenen in Wijdmeren drinken meer dan het regionaal en het landelijk gemiddelde. We zetten verder in op de aandacht die hiervoor de afgelopen jaren bij o.a. sportverenigingen al is geweest en breiden deze eventueel uit naar andere locaties waar ook jongeren zich begeven. De preventie van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren blijft grote prioriteit houden en wordt aangepakt door inzet van o.a. de GGD, Jellinek, jongerenwerk, politie en BOA in de gemeente (*Preventie en handhavingsplan Alcohol Jeugd 2017-2020*). Ook rookvrij opgroeien wordt een speerpunt.

Brandveilig leven, verkeersveiligheid (veilig naar school), veilig in/om huis

Omdat het aantal ouderen in onze gemeente zal toenemen de komende jaren, is het van belang voldoende aandacht te geven aan de brandveiligheid in en rond de woning. Brandveilig leven is de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en mensen kunnen zelf veel doen om de brandveiligheid in en rondom hun woning te bevorderen. De brandweer adviseert en geeft tips over brandveilig leven. Brandveiligheid is een onderdeel van het *Meerjarenveiligheidsplan 2015-2018*. Door betere samenwerking tussen de Wmo-loketten,

⁶(http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Nieuwsberichten/2016/Kinderen_eten_meer_fruit_dan_5_jaar_geleden)

de zorginstellingen en de brandweer kan de risicogroep senioren en verminderd zelfredzamen beter worden bereikt. Het project 'Veilig naar school' investeert in fysieke aanpassingen in de openbare ruimte met als doel de verkeersveiligheid te verbeteren, zoals veilige oversteekzones en verkeerslichten. Daarnaast wordt aandacht besteed aan hoe scholen, ouders en kinderen zelf een bijdrage kunnen leveren aan het veiliger maken van de schoolomgeving. Hoe meer kinderen op de fiets of lopend naar school komen, hoe minder auto's bij de school. Dit maakt het verkeersbeeld overzichtelijker en veiliger en daarnaast draagt fietsen bij aan de gezondheid. Het langer zelfstandig wonen van ouderen en mensen met een beperking vraagt ook extra aandacht voor een veilige inrichting in en om de woning.

Wijkteam en uitvoering

In Wijdemeren is informatie, advies en de toegang tot hulp belegd bij het sociaal wijkteam en de uitvoering. Het wijkteam behandelt problematiek die meerdere domeinen beslaat en de uitvoering pakt hulpvragen op die één domein beslaan. Samen geven zij sinds 2015 vorm aan de integrale toegang in Wijdemeren. Zij beoordelen de vraag en voeren regie op de ondersteuning in samenwerking met het gezin en betrokkenen. Deze werkwijze zorgt voor een éénduidige benadering en sturing op de ingezette zorg. De werkwijze kan verder worden uitgebouwd door bij casuïstiekbesprekingen flexibel partners uit het veld te betrekken die een cruciale rol kunnen spelen bij het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie van inwoners en veilig opgroeien van kinderen. Op pilotbasis werkt het sociaal wijkteam aan versterkte procesregie, in plaats van dat het drangtrajecten inkoop bij de gecertificeerde instellingen. Het wijkteam houdt zelf de regie wanneer de gezinssituatie vraagt om sterkere sturing op de ingezette hulp en de gemaakte afspraken met het gezin, in het belang van het kind. Dit betekent dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt in de regiefunctie die ons is toebedeeld en dat de gecertificeerde instelling zich specialiseert in haar wettelijke taak als jeugdbeschermer. We stimuleren het wijkteam, uitvoering, inwoners, zorgpartners en partners in het preventieve veld zoals de wijkverpleegkundigen, Versa, verenigingen, bibliotheek, sporthalbeheerder om meer met elkaar in contact te treden. Zij spelen een belangrijke rol in de vroegsignalering, preventie en de verbinding tussen de verschillende partners. Op deze manier bevorderen we preventie en laagdrempelige ondersteuning bij hulpvragen of wensen van inwoners.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Het is van belang huiselijk geweld en kinder- en oudermishandeling tijdig te signaleren. Om dit te bevorderen zijn sinds 1 juli 2013 professionals verplicht de meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring. Met ingang van 1 januari 2019 wijzigt de wet Meldcode en is een afwegingskader voor het melden een verplicht onderdeel van de meldcode. Het afwegingskader dat professionals opstellen, is te beschouwen als een professionele norm voor het doen van een melding en geldt voor de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en justitie. Wij werken regionaal aan bekendheid van de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld en stimuleren het gebruik van de Verwijsindex. Zo bevorderen we dat professionals sneller kunnen handelen wanneer er sprake is van mishandeling (geestelijk en/of lichamelijk) en zorgen we dat meer partners het wijkteam kunnen vinden bij problemen.

Kwetsbare groepen

Landelijk, maar ook lokaal is een stijging te zien van incidenten rond verwarde personen. Dit is een gevolg van de extramuralisering. Ook deze mensen kunnen goed functioneren in onze dorpen, mits er voldoende ondersteuning aanwezig is. Het vraagt wel om aanpassing van de persoon en zijn (leef)omgeving. Voor deze inwoners is een sociaal vangnet en een netwerk van vrijwilligers van groot belang, omdat dit een manier is om toch deel te blijven nemen aan activiteiten. De noodzaak om in te zetten op een toegankelijke leefomgeving vloeit ook voort uit de ratificering door Nederland van het VN-verdrag met betrekking tot mensen met een

lichamelijk, verstandelijke of langdurige psychische beperking⁷. De gemeente is in samenwerking met woningcorporaties verantwoordelijk voor het in kaart brengen van de ondersteuningsvraag en aan deze mensen een passend aanbod te bieden. Wanneer de leefbaarheid in een omgeving afneemt door hinder van individuen spelen we hier snel op in. Dit kan door middel van het gebruik maken van een algemene voorziening zoals een inloophuis of door maatwerk zoals de persoonsgerichte aanpak, Veiligheidshuis of de multidisciplinaire aanpak++ in de regio Gooi en Vechtstreek (*Beleidsplan Bescherming en Opvang 2017-2020*).

Persoonsgerichte aanpak

Verstoring van de openbare orde, overlast, maar ook criminaliteit zijn vaak het gevolg van persoonlijke problemen. Denk aan ruzies, overmatig gebruik van drank en drugs of psych(iatr)ische problemen. Dat geldt ook voor jongeren die in groepen overlast geven of criminaliteit begaan. In deze gevallen wordt de persoonsgerichte en systeemgerichte aanpak toegepast, waardoor zorg efficiënter kan worden ingezet en het veiligheidsbeleid effectiever wordt. Hierbij is het hele 'systeem'- gezin of huishouding - in de aanpak meegenomen. De kracht van de aanpak ligt in de combinatie van zorg- en hulpverlening, drang en dwang, bestuursrecht en strafrecht. De bedoeling met deze aanpak is alle personen te bereiken met complexe problemen die overlast veroorzaken, de openbare orde verstoren of (mede) daardoor in de criminaliteit belanden. Het handhaven van de persoonsgerichte aanpak heeft prioriteit in zowel het Sociaal Domein als in het Veiligheidsdomein.

2.2. Verbinding

Het is van belang zowel doelgroepen onderling als thema's met elkaar te verbinden, omdat er op vele terreinen samenhang aanwezig is. Wijdmeren heeft een sterk verenigingsleven en veel inwoners zetten zich in als vrijwilliger of mantelzorg. We zijn daar trots op en willen hen dan ook voldoende waarderen en ondersteunen, omdat zij belangrijk zijn voor het behoud van diverse activiteiten o.a. bij de verenigingen en welzijnsorganisaties.

We vinden het ook belangrijk dat kinderen gezond kunnen opgroeien en niet uitvallen op school. We blijven daarom investeren in o.a. gezonde scholen, verenigingsleven, buurtsportwerk, zwemlessen, jeugdsport- en cultuurfonds. We willen dat zij in een gezonde en veilige omgeving opgroeien en hun talenten kunnen ontwikkelen ongeacht hun achtergrond, beperkingen of financiële situatie. Het is belangrijk om te investeren in gezondheid en een doorgaande leerlijn in de kinderopvang, basis- en voortgezet onderwijs en werk. We willen kwalitatief goede voor- en vroegschoolse voorzieningen zodat kinderen zich goed ontwikkelen. Door in het verlengde hiervan bijvoorbeeld ook meer verbinding te leggen tussen onderwijs en werkgevers kan opleiding en werk beter op elkaar aansluiten.

We vinden het ook belangrijk om te weten welke vragen, wensen en behoeften inwoners hebben. Om hier achter te komen is zichtbaarheid en het kennen van het netwerk van belang. We gaan hierbij uit van bekende (signalerings-)vindplaatsen, zoals de scholen en zorginstellingen. Het is essentieel om hierbij de verbinding te leggen met het fysieke domein, openbare orde en veiligheid. Voor problemen in de leefomgeving werken wijkagenten, jongerenwerker, en handhavers in de gemeente samen in het kader van buurt/jeugd overlast en signalering van complexe (gezins-)problematiek. In samenwerking kan beter worden aangesloten bij de wensen en behoeften van de inwoners over de toegankelijkheid van gebouwen, veiligheid, realisatie van speelplekken en andere initiatieven in de kernen.

De gemeente heeft als doel het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en veilig opgroeien van inwoners. Wanneer inwoners een extra steuntje in de rug nodig hebben, geven we hen de mogelijkheid om weer de regie terug te krijgen in hun leven, waarbij we met name kijken naar wat inwoners kunnen. Daar waar het nodig is wordt er opgeschaald.

⁷ <http://wetten.overheid.nl> Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, New York, 13-12-2006, gelden van 14-07-2016 t/m heden

Bij het opstellen van een integraal ondersteuningsplan vinden we het belangrijk dat professionals met elkaar afstemmen. Het voeren van regie begint met het goed organiseren van het melden en signaleren van problemen, vervolgens het organiseren van de juiste dienstverlening en het monitoren van de resultaten die worden bereikt. Het is van belang dat in de hele aanpak van melding tot nazorg, de verschillende disciplines en interventiemethoden aan elkaar worden verbonden en professionals elkaars expertise kennen en benutten. Professionals moeten elkaar daarbij vinden en komen tot goede besluitvorming op diverse niveaus (lokaal, regionaal en landelijk). Een sluitende veiligheidsketen, samenhang en samenwerking tussen veiligheid en het sociaal domein zijn daarbij van belang. Wanneer integraal wordt samengewerkt hebben inwoners meer tijd om zich te richten op verbeteringen van hun eigen/gezinssituatie. We willen uiteindelijk het zelfsturend vermogen van individuen en inwoners versterken.

Wat willen we bereiken?

1. De inwoners, partners en de gemeente weten wat zij van elkaar mogen verwachten en maken gebruik van elkaars kennis en kunde. Hiervoor is het belangrijk dat zij elkaar kennen;
2. Voor al onze inwoners zijn voorzieningen beschikbaar waar zij terecht kunnen met vragen en waar zij elkaar kunnen ontmoeten;
3. Inwoners zijn gestimuleerd om zich vrijwillig in te zetten, zodat iedereen naar vermogen bijdraagt aan de samenleving. De vraag naar en het aanbod van vrijwilligers is in evenwicht, qua omvang, maar ook qua diversiteit van gevraagde inzet;
4. Mantelzorgers worden tijdig herkend en erkend. Mantelzorgers ontvangen ondersteuning en/of verlichting van zorg;
5. Inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen, financiën of achtergrond zoveel mogelijk (blijven) deelnemen aan het dagelijks leven;
6. Inwoners en met name kinderen kunnen gebruik maken van goede speelplekken. De inrichting sluit aan op verschillende leeftijdscategorieën en elke kern heeft voldoende speelruimte(s);
7. Realiseren van een doorlopende leerlijn met voldoende kwalitatief en kwantitatief onderwijs zo dicht als mogelijk bij de inwoners en in samenwerking met de kinderopvang (VVE);
8. Alle kinderen kunnen gezond en veilig opgroeien en hun talenten ontwikkelen, ongeacht hun achtergrond, beperkingen of financiële situatie. Zij zijn weerbaar en voelen zich verantwoordelijk voor zichzelf en hun omgeving. Kinderen die het nodig hebben kunnen met aanpassingen mee doen op school;
9. Voor inwoners die hulp nodig hebben bij het deelnemen aan het dagelijks leven, zoals (financiële) zelfredzaamheid, participatie, zinvolle dagbesteding en zelfstandig wonen, is deze hulp snel en laagdrempelig beschikbaar en sluit aan op de leefwereld, behoeften en mogelijkheden. Dichtbij waar mogelijk, specialistisch waar nodig;
10. Voor jeugdigen die hulp nodig hebben bij opgroeien en/of hun ouders die hulp nodig hebben bij het opvoeden, is de toegankelijke (jeugd)hulp beschikbaar. Zo licht als mogelijk, zo zwaar als noodzakelijk;
11. Maatschappelijke accommodaties worden multifunctioneel en door meerdere doelgroepen gebruikt.

Maatschappelijke opgave

- Het realiseren en behouden van een goede basisinfrastructuur;
- Verbeteren van de samenwerking tussen gemeente, inwoners en partners;
- Doorontwikkelen van ondersteuning aan (vrijwilligers)organisaties en mantelzorgers;
- Optimalisatie van de bezettingsgraad van gemeentelijke accommodaties op basis van vraaggericht werken;
- Terugdringen van het alcoholgebruik onder inwoners en preventie alcoholgebruik en roken specifiek bij jongeren;

- Bevorderen van een schone en veilige woon-, werk- en leefomgeving;
- Blijvend bevorderen en borgen gezonde en actieve leefstijl;
- Verminderen van eenzaamheid;
- Het bieden van passende jeugdhulp;
- Voorbereiden van kwetsbare jongeren op de 18-jarige leeftijd;
- Voldoende laagdrempelig aanbod voor ouders met opvoedvragen/problemen;
- Bieden van kinderopvang en VVE;
- Het bieden van een rijke en veilige omgeving waar kinderen zich kunnen ontwikkelen;
- Monitoren van doelrealisatie uit de gezinsplannen;
- Preventief aanpakken van geweld in huiselijke kring en kindermishandeling;
- Bieden van juiste informatie over de beschikbare dienstverlening;
- Van aanbod, naar vraaggericht werken;
- Verstrekken van zorg zonder beschikking.

3. Wonen

3.1 Inleiding

Eén van de doelen van de woningwet is om mensen met een laag inkomen, of mensen die door andere redenen moeilijk passende huisvesting kunnen vinden, te ondersteunen. De herziening van de woningwet in 2015 geeft de gemeente een grotere rol in het realiseren van sociale woningbouw in afstemming met woningcorporaties. Hierbij keren woningcorporaties terug naar hun kerntaak: het bouwen, verhuren en beheren van sociale huurwoningen. De regionale en lokale *Woonvisie 2016-2020/2030* zijn hierbij belangrijke instrumenten. De kernopdracht in de woonvisie Wijdemeren is:

1. Leefbare kleine kernen
2. Een divers samengestelde woningvoorraad met kwaliteit
3. Strategische inzet van nieuwbouw.

Jaarlijks worden de prestaties tussen woningcorporaties en gemeenten vastgelegd en gemonitord om er voor te zorgen dat doelen worden bereikt. De regionale *Woonvisie 2016-2030*, de *Woonvisie Wijdemeren 2016-2020* en de lokale prestatieafspraken gaan concreet in op het voorkomen van problemen bij huurders en het bevorderen van de beschikbaarheid van sociale woningbouw. Er worden concrete maatregelen getroffen om de huisvesting van jongeren en jonge gezinnen mogelijk te maken en de leefbaarheid en de voorzieningen in de kernen op peil te houden.

Vergrijzing, huishoudensverdunding en strengere inkomenseisen voor hypotheek en de toegang tot sociale woningbouw zijn ontwikkelingen die ervoor zorgen dat woningcorporaties en gemeenten blijven nadenken over de passendheid van hun woningvoorraad. Daarbij wordt ook de verbinding gelegd met hygiëne, veiligheid en leefbaarheid in het kader van de Wpg en de Wmo, zodat inwoners langer thuis kunnen blijven wonen en/of huisuitzettingen worden voorkomen.

Betaalbare koopwoningen

Wijdemeren is met 7.700 hectare één van de grootste gemeente in de regio Gooi en Vechtstreek. De gemeente bestaat uit kleine, verspreide woonkernen en het aantal sociale huurwoningen is beperkt. In 2015 telde Wijdemeren 9.964 huishoudens en de prognose is een toename van 650 huishoudens in de periode tot 2025. De woningvoorraad is eenzijdig samengesteld met 73% koopwoningen en 27% huurwoningen. De woningvoorraad bestaat uit 86% ééngezinwoningen en slechts 14% daarvan is appartement (zowel koop als huur). Koopwoningen (eengezins) $\geq$ € 250.000 zijn in ruime mate aanwezig. Het aanbod betaalbare koopwoningen $\leq$ € 200.000 is beperkt. Hierdoor wonen er weinig jonge één- en twee persoonshuishoudens tot 35 jaar in Wijdemeren (5% om 15% landelijk) en veel één- en twee persoonshuishoudens van 55 jaar en ouder (46% om 36% landelijk). Er is behoefte aan betaalbare koopwoningen tot € 200.000, aangezien in de toekomst de gemeente nog sterker zal vergrijzen. Tot 2040 verdubbelt het aantal één- en twee persoonshuishoudens van $\geq$ 75

jaar. Om die reden willen we voor jongere inwoners koopwoningen beter bereikbaar maken door middel van het verstrekken van een Starterslening.

Betaalbare huurwoningen

Bijna 2.400 inwoners staan ingeschreven als woningzoekenden, waarvan meer dan 1.000 actief een woning zoeken. In Wijdmeren is de gemiddelde wachttijd voor een woning 11,4 jaar en de gemiddelde zoektijd is 3 jaar. Dit betekent jaarlijks slechts voor één op de tien woningzoekenden een huurwoning. Uit het *Woningbehoefteonderzoek 2015* blijkt dat het aantal woningen voor jongeren en jonge gezinnen vergroot moet worden om de leefbaarheid in onze kernen te versterken. De druk op de sociale woningmarkt is groot en er is behoefte aan extra sociale huurwoningen. De grootste groep actief woningzoekenden (20-25%) heeft een leeftijd van 20-30 jaar. Jongeren vertrekken vaak vanwege hun levensfase (studie, op kamers) uit de gemeente, maar willen op termijn graag terugkeren in de gemeente.

De woningvoorraad voor 75+

Het aantal 75+ huishoudens zal in Wijdmeren toenemen. Pas bij een zwaardere zorgindicatie wordt toegang verleend tot een verpleeginstelling (intramuraal) met als gevolg dat ouderen en mensen die moeite hebben met zelfstandig wonen (door verstandelijke of psychische beperking) langer in hun huidige woning of woonomgeving blijven wonen. Circa 17% van de huidige woningvoorraad is geschikt voor bewoning door mensen met een fysieke beperking (nultreden-woning). Veel inwoners in de leeftijd van 75 jaar en ouder wonen in een niet passende woning (75%). In de toekomst zal de behoefte naar extramurale woonvormen stijgen. Dit kan een levensloopgeschikte woning zijn of een complex met zelfstandige eenheden, waar ook zorg geboden kan worden. Om langer thuis te kunnen blijven wonen zijn ouderen in toenemende mate afhankelijk van inzet van hun familie en/of netwerk. Daarnaast wordt ingezet op het faciliteren van wensen om de woning aan te passen. We bevorderen daarom de mogelijkheid voor oudere inwoners om langer thuis te blijven wonen door middel van blijversleningen. Bouwen naar behoefte in de kernen vergroot de mogelijkheden om langer thuis te kunnen blijven wonen met inzet van het sociale netwerk. Dit vraagt naast aanpassing van de huidige voorraad om levensloopgeschiktere woningen, bijzondere woonvormen, domotica en voldoende voorzieningen in de nabije omgeving.

Beschermd wonen

Vanaf 1 januari 2017 vallen beschermd wonen en maatschappelijke opvang onder de verantwoordelijkheid van de gemeente, voorheen een taak van de centrumgemeente. Door vaststelling van het regionale beleidsplan 'Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang' wordt hier regionaal invulling aan gegeven. Het gaat om de verantwoordelijkheid voor inwoners met een indicatie voor een beschermde woonplek met langdurig 24/7 toezicht. De capaciteit van het beschermd wonen en de opvang van dak- en thuislozen kent echter tekorten. Regionaal is afgesproken dat we als gemeenten de capaciteit met nieuwe initiatieven uitbreiden. Hiervoor is een actieprogramma opgesteld. Gezien de beperkte beschikbaarheid van woningen in Wijdmeren betekent dit dat we passende woningen in de wijk zoeken en daarbij bijpassende ondersteuning bieden, ook 24/7 op afstand. Daarmee geven we inwoners met beperkingen de gelegenheid om in onze kernen te (blijven) wonen.

3.2. Verbinding

Wonen heeft een directe relatie met de kwaliteit van de woonomgeving. De leefbaarheid, het aanbod, de (goede) kwaliteit van basisvoorzieningen (zoals sport- en cultuurverenigingen), scholen en voldoende kwalitatieve kinderopvang, geven mensen ontwikkelmogelijkheden en kunnen de woonomgeving verbeteren. Om wonen en werken in Wijdmeren te stimuleren, versterken we daar waar nodig deze voorzieningen. Ook aandacht voor bewegen, voeding en valpreventie is voor ouderen van belang. Door meer te bewegen behouden zij hun

conditie, spierkracht en functionele vaardigheden om langer zelfstandig thuis te blijven wonen.

Wat willen we bereiken?

1. Inwoners kunnen in Wijdmeren blijven wonen of vinden binnen een redelijke termijn een woning. Voor hen is voldoende woonruimte aanwezig, die past bij de levensfase, het inkomen en de mogelijke ondersteuningsvraag;
2. inwoners voelen zich verantwoordelijk voor zichzelf en hun (sociale en fysieke) omgeving en bereiden zich voor op wonen in een volgende levensfase. Zij dragen actief bij aan een veilige leefomgeving en ondernemen actie, als zij zich zorgen maken om hun medebewoners;
3. inwoners ervaren zo min mogelijk belemmeringen in de openbare ruimte. Voor kinderen en jongeren (en ouderen) biedt de openbare ruimte mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, te spelen en te bewegen.

Maatschappelijke opgave

- Realiseren (nieuwbouw) en toegankelijk maken (bestaande bouw) van voldoende (betaalbare) huur- en koopwoningen, met name voor jongeren en jonge gezinnen;
- Het realiseren van levensloopbestendig wonen voor ouderen;
- Extra plaatsen inkopen om kwetsbare inwoners mogelijkheden te bieden om in Wijdmeren te blijven wonen;
- Inpassen van de groeiende vraag naar woningen vanuit bijzondere doelgroepen in de huidige woonaanbod;
- Invullen nieuwe taak beschermd wonen in samenwerking met de regio Gooi en Vechtstreek (specifieke woonvraag, gekoppeld aan thema ondersteuning);
- Nadrukkelijk aandacht besteden aan toegankelijke openbare ruimte, aan aanpasbaar en toegankelijk ontwerpen en bouwen door alle partijen binnen de gemeente;
- Realiseren van een samenwerkingsverband met corporaties om woonproblematiek tegen te gaan;
- Realiseren van voorlichting aan inwoners hoe zij zo lang mogelijk comfortabel en veilig thuis kunnen blijven wonen.

4. Werken

4.1 Inleiding

Met de Participatiewet (2015) gaf het Rijk aan gemeenten de opdracht om iedereen met arbeidsvermogen naar (regulier) werk toe te leiden. Iedereen werkt naar vermogen. Tegelijkertijd is ook de kostendelersnorm ingevoerd en de arbeids- en re-integratieplicht verscherpt om de bijstand meer activerend te maken. Een van de beloften van de decentralisaties was dat problemen op alle levensdomeinen in hun samenhang zouden worden aangepakt. Wie wel de opvoedproblemen wil aanpakken, maar niet de schuldenproblematiek in het gezin, pakt de bron van de spanning niet aan. Soms is een vorm van jeugdzorg een passende manier om ouders aan het werk te helpen. Idealiter sluiten de veranderingen in de Participatiewet, Wmo en de jeugdzorg dus nauw op elkaar aan.

Na groei, daling van het aantal bijstandsgerechtigden in 2017

De economie trekt aan waardoor er meer vacatures en ook banen bijkomen. Het aantal uitkeringsgerechtigden is gedaald van 239 in 2016 naar 207 uitkeringen in september 2017. Aangezien sommige vacatures niet aansluiten op de werkervaring van mensen die een nieuwe baan zoeken, ontstaat krapte op de arbeidsmarkt, wat gunstig is voor werkzoekenden. Dat biedt kansen voor onze cliënten, voor wie regulier werk nu niet mogelijk is. Voordat uitstroom naar (regulier) werk mogelijk is, is intensieve begeleiding, ondersteuning of scholing noodzakelijk.

Daling werkgelegenheid

Het MIRT (meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport) onderzoek Oostkant Amsterdam toont aan dat de economie, natuur/landschap/water en bereikbaarheid in de Gooi en Vechtstreek onder druk staan.

De werkgelegenheid is de afgelopen jaren structureel gedaald en de verwachting is dat dit de komende jaren bij ongewijzigd beleid doorzet, terwijl de economie in de Gooi en Vechtstreek wel potentie heeft. De ontwikkeling van de bereikbaarheid heeft betekenis voor de gewenste ruimtelijke economische ontwikkeling. Daarom zijn investeringen in goed bereikbare werklocaties en wegen nodig. De regio Gooi en Vechtstreek heeft diverse beschermde landschappen en natuurgebieden. Een gebiedsgerichte inpassing van infrastructuur is van groot belang voor de leefbaarheid en kwaliteit van de regio. De regio Gooi en Vechtstreek neemt deel aan het MIRT- onderzoek van het ministerie I&M. Het onderzoek is gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid en de integrale aanpak waarbij de economische ontwikkelingen en de landschappelijke potenties een essentiële rol spelen. Een betere bereikbaarheid zorgt ervoor dat inwoners zowel binnen als buiten Wijdemeren voldoende werkgelegenheden aangeboden krijgen.

Inwoners met een verblijfsvergunning

Inwoners met een verblijfsvergunning vormen een zeer diverse groep in de re-integratie met zowel analfabete plattelandsbewoners als universitair opgeleide stadsbewoners. Om te voorkomen dat zij afhankelijk blijven van bijstand, is er naast de verplichte inburgering (die inburgeraars zelf moeten regelen) en begeleiding door Vluchtelingenwerk een speciaal traject opgestart. Dit omvat taalstages en tegenprestatie, maar ook speciale cursussen zoals 'Omgaan met financiën' en scholing. Juist door de diversiteit van deze groep is maatwerk van belang.

Relatief hoog gemiddeld huishoudinkomen, langdurig laag inkomen neemt toe

Het is de verwachting dat de komende jaren het absoluut aantal huishoudens met een laag inkomen zal afnemen, maar dat het aantal huishoudens met een langdurig laag inkomen toeneemt. Huishoudens met een langdurig laag inkomen hebben grotere kans op schulden, gezondheidsproblemen en sociale uitsluiting. Ondanks dat Wijdemeren hoog staat op de

ranglijst van het gemiddelde landelijke inkomen (10-20% boven het landelijk gemiddelde) zijn er toch inwoners die in de schulden raken.

Armoede

Armoede heeft niet alleen te maken met te weinig geld. Vaak leidt een combinatie van problemen ertoe dat het niet lukt om te participeren. Het is belangrijk dat het minimabeleid samenhang vertoont met de andere terreinen binnen het sociaal domein zoals de maatschappelijke ondersteuning, jeugd, sport en schuldhulpverlening.

Schuldhulpverlening

Mensen kunnen door diverse problemen in de schulden komen: baanverlies, psychosociale factoren, relatieproblemen, de woonsituatie, gezondheid, verslaving of de gezinssituatie. Het wegnemen van deze oorzaken of omstandigheden is in veel gevallen essentieel om de financiële problemen van de cliënt in structurele zin op te lossen. Het is van belang hier rekening mee te houden en niet alleen naar het denkvermogen, maar ook naar het doenvermogen te kijken. De voortzetting van het Ping loket, waar inwoners zich kunnen melden voor ondersteuning op gebied van financiën is nodig. Goede afspraken met partners, zoals woningbouwverenigingen en energieleveranciers zijn essentieel voor het project Eropaf, om schulden in een vroeg stadium te kunnen signaleren en direct aan te pakken. De goede vangnetregeling van de Bijzondere bijstand en het Minimabeleid zorgt ervoor dat iedereen kan participeren.

Rechtmatigheid, doelmatigheid of maatwerk?

Het recente rapport van de Inspectie SZW⁸ over de handhaving van arbeidsverplichtingen constateert dat weinig gemeenten zich de facto houden aan het opleggen van de strengste maatregelen (100% korten op de uitkering voor één of meerdere maanden), juist omdat dit bijna altijd leidt tot schulden. Binnen dit spanningsveld tussen maatwerk en rechtmatigheid proberen we onze weg te vinden in de verbinding met andere beleids- en uitvoeringsterreinen, zonder daarbij de problematiek van onze inwoners uit het oog te verliezen.

4.2 Verbinding

Ons uitgangspunt is een goede verbinding tussen gemeente, onderwijs en werk te realiseren met als streven dat iedereen op den duur financieel onafhankelijk is. Om later financieel onafhankelijk te kunnen zijn is het van belang dat jongeren hun talenten kunnen ontwikkelen, ongeacht hun achtergrond, beperkingen of financiële situatie. Hiervoor gebruiken we onder andere het minimabeleid en het Jeugdcultuur- en Jeugdsportfonds. Het hebben van werk en inkomen maakt dat mensen op meerdere terreinen meedoen in de samenleving. Iedereen doet mee naar vermogen, via regulier werk, vrijwilligerswerk of het verrichten van een tegenprestatie.

In Wijdemeren is geen school voor Voortgezet Onderwijs en een goede aansluiting met het Voortgezet Onderwijs in de Regio G&V vraagt daarom aandacht. Opleidingen dienen gericht te zijn op wensen van de arbeidsmarkt, aangezien dat de mogelijkheden op werk vergroot. Werkgevers kunnen meer gestimuleerd worden om werk/leer/stageplekken voor jongeren te realiseren. We zetten ook in op voorzieningen voor inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt door fysieke of mentale beperking. De banenafpraak, het beschut werk en de arbeidsmatige dagbesteding is voor hen een mogelijkheid om te participeren. Met de reguliere werkgevers zijn goede afspraken gemaakt om samen te kijken naar oplossingen voor deze inwoners, als het inzetten op BBL of BOL trajecten. Naast het samenwerken met ondernemers zijn er nauwe contacten met het onderwijs (MBO, VSO/Praktijkschool), het werkgeversservicepunt, UWV, de Tomin, re-integratiebureaus en de maatschappelijke organisaties die cliënten op het juiste spoor kunnen zetten.

---

⁸ *Handhaving Arbeidsverplichtingen* Inspectie Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, juni 2017

Wanneer mensen geen inkomen kunnen krijgen of behouden, kunnen ze een beroep doen op de bijstand. Hierbij is het uitgangspunt dat iedereen aan het werk is, voor zichzelf of voor een ander, betaald of onbetaald. We zetten daarom in op het verhogen van de uitstroom van de grootste groepen in de bijstand en dat zijn respectievelijk inwoners van 50+, statushouders en jongeren. Als werken niet mogelijk is, kan men een tegenprestatie leveren door zich als vrijwilliger in te zetten of door het volgen van onderwijs om hun kansen te vergroten op de arbeidsmarkt. De activeringsconsulent en de sociaal makelaar leiden inwoners naar (vrijwilligers)werk.

Beheersing van de Nederlandse taal is een voorwaarde voor het verkrijgen van werk. Niet alleen migranten, maar ook van oorsprong Nederlandstalige mensen hebben soms (veel) moeite met lezen en schrijven. Via middelen van de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) en in samenwerking met de bibliotheek en vele vrijwilligers proberen we deze mensen te vinden en creëren we mogelijkheden om hun taalvaardigheden te verbeteren.

Het toegankelijk maken van arbeidsplaatsen vraagt extra aandacht omdat Wijdemeren geen openbaar vervoer tussen de kernen kent. Hierbij is met name aandacht voor kwetsbare groepen zoals ouderen.

Wat willen we bereiken?

1. Alle inwoners zijn financieel zelfredzaam, doordat zij werken naar vermogen, bij voorkeur in een regulier betaalde baan. Inwoners met een beperking en/of afstand tot de arbeidsmarkt krijgen lokaal kansen om hun mogelijkheden en talenten te benutten;
2. Ondernemers/werkgevers, werknemers, onderwijs en gemeente werken samen om de vraag naar en aanbod van werk (huidig en toekomstig) in balans te krijgen/houden, waar het gaat om kwaliteit en kwantiteit. Zij werken samen, zodat er straks voldoende en gekwalificeerde mensen beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt. Er wordt ingezet op:
  - het realiseren van een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
  - het realiseren van voldoende stages en leer-werkplekken;
  - het verhogen van het opleidingsniveau van jongeren en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt;
  - het behalen van minimaal startkwalificatie;
  - voorkomen van voortijdig schoolverlaten;
  - het bieden van scholingsmogelijkheden, waaronder Nederlandse taalbeheersing;
3. Afname voortijdig schoolverlaters en het percentage jongeren met een startkwalificatie blijft minimaal gelijk door een doorgaande leerlijn en het stimuleren van ouderbetrokkenheid;
4. Het percentage jongeren tot 27 jaar met een bijstandsuitkering is t.o.v. het totale uitkeringsbestand niet toegenomen;
5. Een afname van mensen met schulden door vroegsignalering, eropaf en laagdrempelige schuldhulpverlening.

Maatschappelijke opgave

- Iedereen doet mee naar vermogen, via regulier werk, vrijwilligerswerk en/of tegenprestatie;
- Mogelijkheden van tegenprestaties zijn benut;
- Aansluiten van het onderwijs op de arbeidsmarkt;
- Het bieden van een gevarieerde ontwikkelomgeving;
- Optimaliseren van het vestigingsklimaat ondernemers en stimuleren ondernemerschap;
- Voldoende vervoersmogelijkheden;
- Bieden van schuldhulpverlening in zo vroeg mogelijk stadium;
- Bieden van goed vangnet bijzondere bijstand en minimabeleid;
- Voorkomen dat mensen schulden krijgen door voorlichting.

5. Uitvoering, monitoring en verantwoording

Uitvoering: samenwerken

De gemeente geeft richting met de MAG 2018-2021. De uitvoering laat zij grotendeels over aan organisaties, professionals en inwoners, waarbij de gemeente stimuleert en faciliteert. De effecten en doelstellingen van de MAG 2018-2021 vormen het uitgangspunt voor de te leveren activiteiten. De veranderde werkwijze betekent dat de gemeente Wijdemeren organisaties niet meer vraagt om een specifiek product te leveren, maar de te behalen effecten en doelen voorlegt. Een verdere kanteling van aanbod naar vraaggericht werken.

Sturing: contract en contact

We willen dat organisaties coalities sluiten en gezamenlijk met lokale en regionale partners, inwoners en de gemeente uitvoering geven aan de MAG, via afspraken of via een opdracht. Het is belangrijk dat daarbij een goede balans wordt gevonden tussen vertrouwen en controle. We willen een balans realiseren tussen kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. We sturen op maatschappelijke effecten, maar voelen ons nog veilig bij aantallen en financiële kaders. Om zicht te houden op de financiën en de inhoud (het behalen van de doelen en resultaten), zijn goede informatiestromen van groot belang:

- Cyclisch monitoren van de voortgang (te behalen resultaten): rapportages die in het Digitaal Leefplein en de klanttevredenheidsonderzoeken worden gebundeld;
- Interne en externe voortgangsgesprekken op drie verschillende niveaus: op uitvoeringsniveau, managementniveau en op bestuurlijk niveau;
- Jaarlijkse woonmonitor (in de prestatieafspraken).

We ontwikkelen een monitor Sociaal Domein waarmee de gemeente regie houdt op de uitvoering en financiering van het sociaal domein. We sluiten daarbij aan op de evaluaties en rapportages van partners. De monitor wordt via de planning- en controlcyclus van de gemeente jaarlijks aan het bestuur (college en gemeenteraad) en de inwoners aangeboden, als aanvulling op de manier van verantwoorden en sturen in het Sociaal Domein.

Naar wenselijke datakoppeling tussen de lokale applicatie en het regionale Digitaal Leefplein (DLP) voor de registratie- en administratie van aanvragen voor ondersteuning en zorg in het sociaal domein (WMO, Jeugdzorg, Beschermd Wonen) wordt nog gezocht. Deze zoektocht betekent dat we met elkaar in gesprek gaan over wat nodig is om dit mogelijk te maken en hoe we recht doen aan de dynamiek en complexiteit van de vraagstukken in het Sociaal Domein. Jaarlijks zal het bestuur de mogelijkheid worden geboden in gesprek te gaan met de uitvoerders van de MAG over de uitvoering van de MAG. Hierdoor wordt de verbinding tussen bestuur en uitvoering versterkt.

Dynamische agenda

Niet alle resultaten zijn binnen vier jaar zichtbaar. Veel resultaten zijn pas op lange termijn meetbaar. Wanneer uit de monitoring en de gesprekken blijkt dat de ingezette acties en interventies niet tot de gestelde doelen en gewenste resultaten leiden, worden planning en/of afspraken bijgesteld. Ook veranderingen in de economie, wet- en regelgeving en demografische ontwikkelingen kunnen aanleiding zijn om de resultaten en doelstellingen of aanpak/afspraken bij te stellen. De MAG 2018-2021 is en blijft daardoor een dynamische agenda, waarmee flexibel ingespeeld kan worden op de actualiteit.

Financiering

Wij willen met ons financieringssysteem de verschuiving naar lichtere en goedkopere vormen van ondersteuning stimuleren. Dit doen we door binnen de totale budgettaire ruimte Sociaal Domein middelen vrij te maken voor het versterken van de basis. In beginsel gefinancierd vanuit de middelen die we voor het Sociaal Domein vanuit het rijk ontvangen, zonder gemeentelijke aanvulling. Op termijn zullen bepaalde doeluitkeringen voor bepaalde vaste taken vervallen, waardoor middelen niet meer zijn geoormerkt. We zullen voor deze taken

een maximum bedrag in de reserve hanteren om te borgen dat wettelijke taken uitgevoerd kunnen worden.

Bijlage 1

Uitvoeringsprogramma

Wat willen we bereiken?	Acties	Wanneer	
		Start	Eind
(Samen) leven			
1. Samenwerkingsrelaties versterken en uitbreiden met partners en inwoners. We weten wat we van elkaar mogen verwachten en maken gebruik van elkaars kennis en kunde.	1. <ul style="list-style-type: none"> - We gaan actief naar partners en inwoners toe. We onderzoeken op welke plaatsen verschillende doelgroepen samen kunnen komen om de verbinding tussen sport, cultuur, natuur, historie, recreatie, toerisme te kunnen maken. We betrekken partners en inwoners door het stimuleren van inwonersinitiatieven en onderhouden van netwerkbijeenkomsten. Inzetten van de combinatiefunctionarissen Sport, het jeugdcultuur- en jeugdsportfonds, stichting leergeld en de activiteiten van het wijkteam en consulenten uitvoering. Ook met zorgpartners versterken we de relatie i.k.v. resultaatafspraken etc. 	2018	doorlopend
2. Voor al onze inwoners zijn voorzieningen beschikbaar waar zij terecht kunnen met vragen en waar zij elkaar kunnen ontmoeten. Hiervoor behouden we bestaande activiteiten en locaties en kijken in samenwerking met partners of hierin uitbreiding nodig is.	2&3. <ul style="list-style-type: none"> - We maken efficiënter gebruik van de gemeentelijke gebouwen in relatie tot de maatschappelijke functies in de gemeente en stellen ruimte beschikbaar waar inwoners terecht kunnen met vragen en elkaar kunnen ontmoeten; - We ontwikkelen activiteiten (kennisontwikkeling, eigen kracht methode, netwerkversterking, voorlichtingsactiviteiten, activiteiten ter bevordering van het welzijn etc.) met partners (scholen, kinderopvangorganisaties, wijkteam, consulenten uitvoering, sociale woningbouw, sportverenigingen, welzijnsorganisaties, jeugd en gezin) om het pedagogisch klimaat te versterken zodat jeugdigen veilig kunnen opgroeien, (zowel lichamelijk en psychisch) en hun talenten kunnen ontwikkelen; 	2018	doorlopend
3. Inwoners zijn gestimuleerd om zich vrijwillig in te zetten, zodat iedereen naar vermogen bijdraagt aan samenhang in de gemeente. De vraag naar en het aanbod van vrijwilligers is in	<ul style="list-style-type: none"> - We coördineren verschillende activiteiten en initiatieven door ze aan elkaar te verbinden en stimuleren de samenwerking met onze partners ten aanzien van algemene voorzieningen; - Het algemeen aanbod (zoals. inloopvoorzieningen) wordt meer toegankelijk 	Reeds gestart	2021
		2018	2021

	<ul style="list-style-type: none"> - Vroegsignaleren van overbelaste mantelzorgers door 1e lijnprofessionals. Professionals hebben bij het bepalen en verlenen van zorg en ondersteuning, oog voor de mantelzorger en diens behoeften, om zo een te hoge belasting te voorkomen. Zij worden tijdig en proactief betrokken bij en geïnformeerd over het inzetten van ondersteuning; - Faciliteren van ondersteuning aan mantelzorger door Versa; - Uitvoering geven aan het mantelzorgcompliment en onderzoeken op welke manier vrijwilligers gewaardeerd willen en kunnen worden; - Jaarlijks dag van mantelzorg organiseren. 	2018	doorlopend
<p>5. Inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen, financiën of achtergrond zoveel mogelijk (blijven) wonen. Voor inwoners die hulp nodig hebben bij het deelnemen aan het dagelijks leven is deze hulp: zoveel mogelijk lokaal en laagdrempelig beschikbaar en sluit aan op de leefwereld, behoeften en mogelijkheden van de inwoners en hun netwerk.</p>	<p>5&6.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faciliteren van concrete voorzieningen in de woning en leefomgeving die kunnen bijdragen aan het zelfstandig (blijven) wonen (zoals huishoudelijke hulp, begeleiding, woningaanpassingen, scootermobielen); - Uitvoering geven aan het plan Combinatiefunctie 2017-2020; - Buurtsportcoaches voeren gezondheidsactiviteiten uit in de kernen; - Inwoners die drempels ervaren bij het aangaan of onderhouden van contacten, ontvangen hulp, waar mogelijk van vrijwilligers, waar nodig van professionals; - het stimuleren van het zichtbaar maken van de (hulp)vraag en het (vrijwilligers)aanbod (Appelboom); - Consulents hebben aandacht voor valpreventie; - Inzet op vergroten van kennis en begrip voor mensen met een ondersteuningsvraag; - Versterken van de samenwerking met de partners gezondheidszorg; - Implementeren van het concept 'Positieve gezondheid'; - Aansluiten van het aanbod op de wensen en behoeften van de inwoners en het stimuleren van een positieve gezondheid, gezonde leefstijl en gezond bewegen; - Toegankelijk maken van de openbare ruimte en openbare gebouwen; - Aansluiten bij de activiteiten in het kader van de openbare speelruimte. 	2018 2018 2018	structureel jaarlijks structureel
<p>6. Inwoners hebben een voldoende sociaal netwerk. Sociaal isolement en eenzaamheid worden – waar mogelijk – voorkomen of verminderd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 2017 - 2017 - 2018 - 2018 - 2018 - 2018 - 2018 - 2018 - 2018 - 2018 	2017 2017 2018 2018 2018 2018 2018 2018 2018 2018	doorlopend 2021 2021 2021 doorlopend 2018 2021 doorlopend 2019 doorlopend 2018 doorlopend

	- Alternatieve/nieuwe vormen van dagbesteding met inzet van vrijwilligers mogelijk maken om zinvolle dagbesteding voor diverse groepen te borgen;	2018	2021
	- Aansluiten bij de ontwikkelingen van de regio als het gaat om de doorontwikkeling van Veilig Thuis, verwijsindex, meldcode, positionering van drang en de ketensamenwerking tussen de straf, zorg en gemeenten, MDA++ etc.	2018	2021
		2019	2021
	Betrekken netwerk		
	- Het netwerk betrekken bij de keukentafelgesprekken om de druk op gespecialiseerde zorg te verminderen;	Reeds gestart	doorlopend
	- Investeren in netwerkversterking, door methoden voor eigen kracht en het vergroten van de inzet van het netwerkberaad, bij het wijkteam en partners;	2019	2019
	- Organiseren van voorlichtingsactiviteiten samen met partners om inwoners en organisaties beter toe te rusten voor vroegsignalering en richting juiste hulp leiden zoals bewindvoering, echtscheiding, opvoedondersteuning, 18 jaar en nu?;	2018	2019
	- De expertise van het wijkteam en consultants uitvoering meer zichtbaar maken in de kernen door duidelijke communicatie naar de partners in het lokale veld over regievoering, ophalen (hulp)vragen, aansluiting bij lokale netwerk, voorlichting aan inwoners, basisscholen, VO en ROC en het aansluiten bij casuïstiekbesprekingen van partners;	2019	2020
	- Het vergroten van de mogelijkheden voor opvang in gezinsvormen door aan te sluiten bij het regionale project;	2019	2021
	- Kennis en expertise worden door het wijkteam, beleid, consultants en andere terreinen buiten het sociaal domein in gezamenlijkheid vergaard en gedeeld om te komen tot een gezamenlijke integrale aanpak;	2019	2021
	- Expliciet aandacht voor kwetsbare doelgroepen zoals (beginnend) dementerende ouderen, inwoners die in armoede leven, kinderen met taalachterstand, vluchtelingen met een verblijfstatus, verwarde personen en inwoners die te maken krijgen met Veilig Thuis;	2018	2021
	- Het borgen van een persoonsgerichte aanpak samen met cluster ruimtelijke ordening.	2018	Structureel
	Doorgaande leerlijn		
	- Het organiseren en borgen van voldoende kinderopvangplaatsen;	2018	2018

	<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiden van de Asscher-regeling naar 43 kinderopvangplaatsen; - Inzet van het consultatiebureau voor een goede start en doorverwijzen naar VVE en Assherplek; - Het organiseren van 2 dagdelen per week kinderopvang voor kinderen (0-4 jaar) van ouders die niet werken; - Extra ondersteuning voor kinderen met een taalachterstand op de kinderopvang (VVE); - Onderzoeken van de mogelijkheden voor integrale kindcentra in Nederhorst den Berg en Kortenhoef; - Inzetten op een doorgaande leerlijn (primair en voortgezet onderwijs) in samenwerking met kinderopvang; - Inzetten op passend onderwijs; - Realiseren van Productief Leren, een combinatie van zorg en onderwijs richting een startkwalificatie. 	2018	2018
		2018	2018
		2018	doorlopend
		2018	2021-2025
		2018	2021
		2018	2021
		2018	2021
	Kwetsbare jongeren		
	<ul style="list-style-type: none"> - Het realiseren van doelgroepenvervoer in samenwerking met de regio G&V; - De mogelijkheden onderzoeken om kwetsbare groepen binnen de gemeente dagbesteding te bieden om meer binding met hun woonomgeving te creëren (bijv. zorgboerderij); - Het creëren van voldoende leerwerktrajecten/stages voor leerlingen die vanuit de praktijkschool/VSO op zoek moeten naar werk; - Het passend onderwijs en jeugdzorg verbinden door met partners zoals het RBL, onderwijs (Unita en Qinas), maatschappelijk werk, wijkteam, consulente uitvoering en jongerenwerk samenwerkingsafspraken te maken voor de toeleiding naar ondersteuning/zorg; - Zicht krijgen op jongeren buiten beeld (18- en 18+) door actief op zoek te gaan en in beeld te krijgen welke ondersteuningsbehoefte zij hebben om te komen tot onderwijs, werk en/of een dagbesteding; - Benaderen van jongeren in zorg voor zij 18 jaar worden en waar nodig ondersteunen in het regelen van praktische zaken en/of voortzetting van zorg; - Voorlichting bieden aan scholen en kinderopvang op het gebied van opvoeden en opgroeien, het organiseren naar behoefte van laagdrempelige 	2018	structureel
		2018	2019
		2018	2019
		2018	2019
		2018	2018
		2018	2018
		2018	2018

	<ul style="list-style-type: none"> - inlopen voor ouders met opvoedvragen; - Uitvoering geven samen met de andere gemeenten in de regio G&V aan de ontwikkelagenda passend onderwijs en het stimuleren van de verbinding met Jeugdhulp. 	2018	2021
Wonen			
<p>1. Inwoners kunnen in Wijdmeren blijven wonen, of vinden binnen een redelijke termijn een woning. Er is voldoende woonruimte aanwezig, die past bij de levensfase, inkomen en mogelijke ondersteuningsvraag.</p> <p>2. Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor zichzelf en hun (sociale en fysieke) omgeving en bereiden zich voor op wonen in een volgende levensfase. Zij dragen actief bij aan een veilige leefomgeving en ondernemen actie bij zorg om hun medebewoners.</p> <p>3. Inwoners ervaren zo min mogelijk belemmeringen in de openbare ruimte. Voor kinderen en jongeren (en ouderen) biedt de openbare ruimte mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, te spelen en te bewegen.</p> <p>4. Inwoners die in hun woning voorzieningen en/of hulp nodig hebben om zelfstandig te blijven wonen worden door de gemeente</p>	<p>1-4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De uitvoeringsagenda van de woonvisie uitvoeren; - De acties op het gebied van volkshuisvesting zoals vastgelegd in de woonvisie monitoren gezamenlijk met de regio; - Jaarlijks opstellen van de prestatieafspraken en deze monitoren; - Met de woningbouwcorporaties concrete afspraken maken ter voorkoming van huisuitzettingen; - Inzetten en monitoren van het gebruik van Startersleningen; - Samen met corporaties mogelijkheden onderzoeken om nieuwbouw te realiseren; - Uitvoering geven aan experimenten om jonge inwoners meer kansen op de woningmarkt te geven; - Instellen van de Blijverslening; - Inzetten van een wooncoach. 	<p>2016</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p>	<p>2020</p> <p>jaarlijks</p> <p>doorlopend</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2021</p> <p>2021</p> <p>2018</p> <p>2018</p>

ondersteund/gefaciliteerd.			
Werken			
<p>1. Ondernemers/werkgevers, werknemers, onderwijs en gemeente werken samen om de vraag naar en aanbod van werk (huidig en toekomstig) in balans te krijgen/houden, waar het gaat om kwaliteit en kwantiteit. Zij werken samen, zodat er straks voldoende en gekwalificeerde mensen beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt.</p> <p>2. Alle inwoners zijn financieel zelfredzaam, doordat zij werken naar vermogen, bij voorkeur in een regulier betaalde baan. Inwoners met een beperking en/of afstand tot de arbeidsmarkt krijgen lokaal kansen om hun mogelijkheden en talenten te benutten. Ingezet wordt op:</p>	<p>1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het realiseren van een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, waaronder het realiseren van voldoende stages en leer-werkplekken; - Jongeren worden gestimuleerd en/of begeleid richting een traject ter verhoging van het opleidingsniveau tot minimaal een startkwalificatie/ en ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten; - Het bieden van scholingsmogelijkheden aan statushouders, waaronder Nederlandse taalbeheersing; - Onderzoeken van mogelijkheden om de participatie van kwetsbare doelgroepen te vergroten via taalstimulering, participatietrajecten bij statushouders/ ouders in de bijstand/ niet uitkeringsgerechtigden. <p>2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het bieden van ondersteuning bij toeleiding naar de arbeidsmarkt en het functioneren op deze arbeidsmarkt door versterken van het netwerk van werkgevers en sociale partners, zodat we kunnen zorgen voor een goede match, passende en duurzame baan; - Waar mogelijk binnen de bijzondere bijstand gebruik maken van maatwerk; - Beter afstemmen van dagbestedings- en re-integratieplekken op de wensen van de inwoners; - Realiseren van voldoende plaatsen beschut werken in samenwerking met Tomin; - Mogelijkheden voor een ontwikkelwerkplaats in Wijdmeren onderzoeken; - Aansluiten bij de regio G&V op het gebied van vereenvoudiging aanvraag, samenwerkingsafspraken en regionale beleidsregels; - Persoonlijke begeleiding bieden bij uitstroom aan mensen met een grote/grotere afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroepenregister) kunnen participeren en aan de slag gaan bij reguliere werkgevers; - meer inzetten op de preventie van schulden, zoals met behulp van vrijwilligers; - Versterken vangnet (bijzondere) bijstand en minimabeleid. 	<p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2017</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2019</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>2018</p>	<p>doorlopend</p> <p>2019</p> <p>2018</p> <p>doorlopend</p> <p>doorlopend</p> <p>doorlopend</p> <p>2018</p> <p>2018</p> <p>doorlopend</p> <p>2021</p> <p>2018</p> <p>2020</p> <p>2020</p> <p>2020</p>

Communicatie			
1. Op een juiste en heldere manier communiceren richting partners en inwoners, waardoor we beter aansluiten bij de wensen en behoeften van de inwoners.	1. <ul style="list-style-type: none"> - Een communicatieplan opstellen voor het stimuleren van integraal werken in het sociaal domein en voor het vergroten van de betrokkenheid van de cliënt bij de beleidsuitvoering en bijstelling van het beleid. We kunnen inzicht geven in de effectiviteit van de communicatie met inwoners bij interactieve beleidsvormingsprocessen (we weten welke boodschap we communiceren, welke communicatiemiddelen we inzetten, wat de kwaliteit en welke beoogde doelen worden bereikt en hoe de inwoners onze communicatie beoordelen); - We informeren tijdig en helder over hoe wij werken, waarvoor inwoners bij ons terecht kunnen en hoe wij omgaan met privacy en klachtmeldingen; - Inwoners betrekken bij het verbeteren van het aanbod van onze dienstverlening. - Doorontwikkelen van website de Appelboom en zorgen dat we de aansluiting per kern maken op thema's die in de desbetreffende kern leven en ondersteunen daar de lokale partners bij. - Inzet van social media door het wijkteam om dichterbij de inwoners te staan. 	2018	2019
		2018	doorlopend
		2018	2021
		2018	2021
		2018	2021
Monitoring			
1. Monitoren van de doelstellingen van de MAG 2018-2021 met inachtneming van de privacy.	<ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijks monitoren van de effecten van de MAG en waar nodig bijstellen van het actieprogramma om doelen te bereiken. - Inzetten op mogelijkheden tot datakoppeling tussen de lokale applicatie en het regionale Digitaal Leefplein (DLP) voor juiste registratie- van de aanvragen en de beschikkingen voor ondersteuning en zorg in het sociaal domein (WMO, Jeugdzorg, Beschermd Wonen). 	2018	Jaarlijks
		2018	doorlopend